

"Mentre l'Holocaust en la seva totalitat roman singular, els elements que preparen un fet així em copegen cada vegada més com a una cosa quotidiana. Entre aquests elements normals constitutius incloc la gran majoria dels qui perpetren fets així. En la societat moderna, els governs tenen un poder enorme per a legitimar. El racisme social que s'escampa i l'efecte polaritzador de la guerra, especialment la **guerra racial**, deshumanitza l'altre, l'enemic -i el fa terriblement vulnerable. La complexitat de la moderna societat, amb la seva burocratització, especialització i divisió del treball, dilueix el sentit de responsabilitat personal. Pertot, la societat condiona la gent a respectar i a acceptar l'opinió de l'autoritat. La carrera professional i l'ambició utilitària no són monopolis de cap cultura. I pertot la pressió miop de la massa-sense consciència autònoma- assenta les normes "morals". En tals circumstàncies, quin govern modern que ha volgut cometre assassinats en massa ha fallit a cometre'ls per manca d'executors?"

(Christopher Browning, professor de la Universitat Luterana del Pacífic, Tacoma, Estats Units, esmentat al Museu de la Casa d' Anna Frank, Amsterdam, Holanda).

L'ESTEL

<http://teletel.terra.es/personal/focifum>
E MAIL focifum@teletel.es

A.P.P.E.C.
ASSOCIACIÓ
DE PUBLICACIONS
PERIÒDIQUES
EN CATALÀ

ANY XIX. NÚMERO 436

1er DE JUNY DEL 2000

PREU: 250 PTS - 1,50 euros

S I N E U

Com a preparació de la Fira de Maig de Sineu, dia tres hi vaig anar a fer el dimecres. Molts d'alemanys que compren fruita o records. Me comprem més fruita els alemanys que els mallorquins, me deia una placera d'Inca ben eixerida. Una dotzena de subscripcions en dues hores, foto i peu inclosos, i cap a can Font a dinar. Can Font és el celler del batle de Sineu. Quan davallava les escales amb el capell posat i la vara que sempre duc per recolzar-me, unes angleses exclamen: Heminway, you are like Heminway! Millor, vaig pensar, val més assemblar-se a en Heminway que a qualsevol altre. M'atur a saludar el batle que estava darrera la barra del bar que s'exclama: Això és una vara! - I tu que no en tens una de vara de batle?- Si però és petita. En el batle d'abans que era petit, ja li estava be, però jo som gros i he mester una vara com la teva. - Be, quan torni a Santa Pau, devora Banyoles, ja ten duré una. I així quedarem. Un plat de frit, olives, vi i un flam. La gent que va a Sineu menja be i beu millor.

Fa mig any que na Joana Font ha obert la Cafeteria Futur a la barriada de l'Institut de Sineu. Despatxa les anguilles amb salsa de tomàtica i pebres vermells fregits, les costelles de xot amb tampó... se menja per un milenar de pessetes. A la foto amb les seves ajudants Margalida Alcover i Maria Cases. Tel. 971 520 282

Fa 6 anys que la Família d'en Wassi i na Núria viuen a son Carro de Sineu. Els dimecres van mercat.

Fa 2 anys que na Manoli Jimenez i sa filla Joana regenten el Restaurant can Toni Pates a Sineu. Despatxen menús a 900 ptes. Tel 971 520 689

En Miquel Jaume de Petra és el director de l'Institut de Sineu des que es va obrir ara fa mig any. Hi van estudiants de 12 pobles de la comarca. Tel. 971 520 268

Fa un any que na Bàrbara Rabassa regenta la Carnisseria Pere Seguí a Sa Plaça de Sineu. El seu soci és en Pere Seguí. Tel. 971 520 237

Fa mig any que en Klaus Weimar de Frankfurt ha obert el Restaurant Llorito u a Sineu. Un lloc o se menja a la carta per unes tres mil pessetes. Tel. 971 521 028

Els germans Canals a la recepció de l'Hotel Solimar, (quan encara eren germans).

Gran reportatge a la pàgina 10-11

**Especial
dedicat a
SINEU
SANTANYI
I
SES
SALINES
Si vos ha
agradat,
telefonau al
971 26 50 05
i el vos
enviarem
cada quinze
dies**

S I N E U

El dia de sa Fira de Maig de Sineu, en Nicolau Küster del Brasil va inaugurar el Centre A.k. Fisioteràpia i infermeria, al carrer del Fossar de Sineu. Tel. 971 521 032

Fa 20 anys que en Guillem Crespi de santa Margalida pinta aquarel·les. Ha exposat a Cuba, Barcelona, Sevilla, Itàlia, Portugal i a Sineu on el trobarem. Tel 971 523 639

N'Elisabet Juliussen Níguez, en Leo Casanova i na Sinerea Níguez a la Fira de Sineu. Tenen botiga esotèrica i alternativa, tan tarot etc. Al carrer General Riera, 82 de Ciutat. Tels. 971 907 357 i 609 789 340

En Ramon Martorell d'Inca i na Francina Maiol de Campanet, són floristes. Van a les fires i mercats. Tel. 971 501 725

D'edat de 14 anys, na Caterina Bestard d'Inca, pinta a l'oli Dones d'Aigua, marines, etc. Tel 971 513 182

N'Antònia Jurado és la presidenta de l'Associació de Balls Es Copeo de Sineu. Setanta persones que canten, sonen i ballen a la mallorquina. Tel. 971 520 622

Foc i Fum

MATEU MARIÓ DE SANT JOAN

* Com que passava per allà, entre al consultori que metge Galmés té a sa Colònia. Com que estava distret, llegint un llibre, en veure'm s'esvera. -Som el senyor de l'Estel, li dic. Que vos puc fer una entrevista? Li deman. - No diu ell, el metge no hi és. - i que no sou el batle dels micròfons? Li deman. -No diu ell. Llavors vaig a la botiga del costat la madona de la qual me confirma el que sabia. Que el metge amb qui jo havia conversat fou el batle de ses Salines, aquell del PP que abans d'abandonar el despatx de la batlia hi feu col·locar micròfons per espiar als seu successor. Li caigueren 9 mesos d'inhabilitació política i uns centenar de milers de pessetes, de resultes d'això no s'ha presentat més a eleccions.

* Nous vials i moltes de cases a la Colònia de sant Jordi. El poble creix i creix.

* Ses Salines és un dels pobles més anticatalans de Mallorca. Tothom parla un català ben correcte, fins i tot els forasters i els estrangers que l'han après, però quan els dius: - Mirau, això és el "lectures" dels mallorquins, et contesten: -Què està escrit en mallorquí o en català? -Tots els qui hi escrivim som mallorquins, els responc, llavors se tranquil·litzen i s'hi apunten.

* Quina brutor que va passar a son Cervera: crits i insults contra el batle a la darrera sessió plenària, i foradaren les rodes dels cotxes dels guàrdies civils que hi acudiren per posar pau. Tanmateix la delegada del Govern te els videos de les televisions i les fotos dels reporters gràfics que se cansaren de fer-ne. Ara els jutges cridaran als salvatges a qui caurà un bon puro. Els plets que l'Estat posarà als esvalotadors amb les despeses dels missers i les multes seran milionaries aquesta vegada. Els senyors de la terra i els

seus missatges la pagaran cara aquesta vegada.

* I ho pagaran doblement, perquè enguany que no ha plogut, a les marines no podran segar. Als termes de Santanyí i ses Salines, lo més sec de Mallorca, a primers de maig tot el sembrat era sec abans d'espigar, els ametlers son clars i mal cuidats i de figueres n'hi ha ben poques. Les ovelles van d'un lloc a l'altre per cercar una pastura inexistent. L'únic que va bé del camp, son els vivers de plantes ornamentals i els jardins dels xalets.

* Ja m'ho contava la meva padrina de sa Sinia, morta devers l'any 1950. L'any 18 no va ploure i no poguerem segar. I no passarem fam perquè teniem moltes figueres. Amb les figues seques passarem fins a l'anyada següent, però a Mallorca hi va haver fam i molta. Enguany, no en passarem de fam. Els alemanys ens duran doblers a rompre i tindrem de tot, de tot, i de tot.

* A principis de juny comencen les vacances. Arreu dels Països Catalans rebrem milions i més milions de turistes que ens ompliran les butxaques de diners. Tanmateix, la meitat de les famílies espanyoles no tendran possibilitat de venir per manca de diners. A tota la Unió Europea, només se troben per sota dels espanyols els portuguesos que surten de vacances un 39'7% i els grecs un 45'9%. Els primers llocs són pels alemanys (87'4%), Luxemburg (86'9%), Països Baixos (85'5%), Dinamarca (84'9%). La resta de països registren uns percentatges al voltant del 70%.

* Per Nadal d'enguany fera 20 anys que va sortir per primera vegada l'ESTEL que aleshores se deia s'ARENAL de Mallorca. Deu anys més tard, els col·labora-

dors més dretans de l'ESTEL, policies militars i capellans animats pels hotelers, en veure la línia marcadament mallorquinista de la nostra revista, fundaren s'Unió de s'Arenal, mensual del poble de s'Arenal, que avui dirigeix en Tomeu Sbert ajudat per l'Associació d'hotelers local.

* Ara fa devers tres anys, però, ha sortit la revista més arenalera de totes, i diem que és la més arenalera perquè el domicili social de Fora Vila Edicions, S.L. es a la carretera Militar, 222 de s'Arenal on viu el regidor de Lluçmajor del PP Guillem Salvà (de Correus) i s'imprimeix a la carretera Militar 208, a l'Impremta Gràficart. Se diu Fora Vila i abraça els municipis de Lluçmajor, Campos, Santanyí i Ses Salines on té prou acceptació entre la gent del PP que li dona suport amb subscripcions i publicitat. La revista en català, no és massa gonella i dirigida per Tolo Ferrà, fa l'alella a na Maria Antònia Munar, demanant-li que faci costat al PP, alhora que tira guitzes a la gent del PSM a veure si esfondrarà al Pacte de Progrés que governa a la comunitat Autònoma i als tres Consells Insulars.

Ja ho veieu, a s'Arenal, malgrat no tenir ajuntament, la gent escriu i molt. Fins i tot en Rabasco treu de tant en tant la revista "El Forastero" que ningú ha vist, però de la qual tothom en parla i diu que és lo més xenòfob que s'ha vist mai en aquesta terra. Ω

Les nacions no castellaneres de l'Estat espanyol se mouen

Organització pel Multilingüisme informa que ja són 100 els municipis de l'àrea lingüística catalana adherits formalment a la campanya "Segells plurals" (www.om-plural.org/segells).

Així mateix Organització pel Multilingüisme recorda que fins el dia d'avui s'han registrat quatre proposicions de llei als parlaments de Catalunya,

Navarra, les Illes Balears i Gàlcia per a ser enviades al Congrés dels Diputats que estableixen la presència permanent de les llengües de l'Estat en els segells de correus i en tots els altres efectes postals. Les proposicions de llei registrades als parlaments de Catalunya i de les Illes Balears han estat signades per tots els grups parlamentaris de les cambres respectives. Manlleu, divendres 5 de maig del 2000 Ω

A.k. Salut

Fisioteràpia, Infermeria

Carrer Es Fossar, 20 - 97510 SINEU
Tels. 971 521 032 - 670 307 957

Rehabilitació • Lumbàlgies • Cervicals
• Desviacions de columna • Artrosis
• Migranyes • Contractures musculars
• Massatges en general • Hipertensions
• Glucèmies • Cures • Obesitat
• Injectables • Assistència a domicili • Etc...

Fira d'Abril quina Vergonya!

PERE FELIP I BUADES

La vergonya, allò que de veritat produeix vergonya no és la celebració de la Fira d'Abril en si mateixa. No. Allò que de veritat produeix vergonya, una gran vergonya, és l'actitud del nostre poble, és l'actitud dels nostres polítics, és l'actitud de les nostres institucions. Tots ells, és obvi que són els vertaders causant del "problema" Fira d'Abril.

El "problema. Fira d'Abril, és que aquestes festes d'importació, com a "alga assassina", el primer que fan és eliminar tot allò que els pugui fer ombra o competència... el problema és que el nostre poble, el que fa és emparar-lo, protegir-lo i "vendre's a tot allò que cultural i políticament representa.

El "problema" de la Fira d'Abril, és que als nostres polítics s'han fet a la idea que els vots de la Fira d'Abril són més valuosos que els vots del ball de bot. Pot ser, serà necessari fer augmentar el valor del vot del ball de bot.

El "problema" de la Fira d'Abril, és que les nostres institucions públiques destinen diners, que provenen de la venda del nostre territori, per a fomentar, promoure, organitzar i pagar les despeses pertal d'implantar, amb totes les garanties d'èxit, aquesta espècie de "cavall de Troia" que representa la Fira d'Abril. "Cavall de Troia", carregat d'intencions eliminadores de la nostra cultura, de la nostra llengua, dels nostres costums.

El "problema" Fira d'Abril, és que les nostres institucions públiques, a la vegada que avicien i tenen cura d'aquest engendro (no ho és en origen, en la seva terra, on té la seva raó de ser i la seva gràcia, ho és a l'implantar-lo fora de context), menyspreen les expressions festives de la nostra cultura. Ocasionalment gravíssims greuges comparatius en aquells llocs on està penetrant en el teixit social dels nostres pobles i "andalusisme", com si és tractés de la penetració d'una feresola depredadora que es dediqués a ocupar l'espai, eliminant prèviament qualsevol mena de competència. A poc a poc, se va implantant dins el nostre poble una altra cultura, una altra manera de ser i de parlar i de cantar, que està desplaçant a la autòctona.

El "problema" de la Fira d'abril, és que és un esdeveniment que s'utilitza com a massa per a copejar les il·lusions autonomistes del nostre poble, les il·lusions de poder arribar a tenir un Estat propi.

El "problema" de la Fira d'Abril, és que amb la criatura se'ls veu el plomer als espanyolistes, als gones i als traïdors i venuts. Però també se'ls veu el plomer a les forces represores, a les que coarten les llibertats del nostre poble, les quals, totes, tenen a bé i a orgull el tenir en l'esdeveniment la seva caseta pròpia, a la seva representació institucional. Allà se poden veure les casetes de la Policia, i de l'Ajuntament de Ciutat.

El "problema" de la Fira d'A-

bril, és que està super protegit per les forces d'ocupació i pel govern imperialista de Madrid amb delegació a la Ciutat de Mallorca. Si no és així, que ens expliquin com la senyora Cirer (delegada del Govern de Madrid) i els comandaments operatius de les forces político-policials, se dediquen a intimidar i amenaçar als ciutadans mallorquins que gosaren manifestar la seva repulsa als greuges que estan patint, ja que no contenen amb les ajudes milionàries que destinen les institucions als forasters ni tampoc amb l'aportació de cap mecenatge, com el que té la Fira d'Abril: el Grup-Fer, de construccions immobiliàries, con a colós encarregat de protegir l'esdeveniment. De protegir amb més "Fausto" (de Fausto Ferrero, per suposat. Allò que haurien d'analitzar és el perquè la Fira d'Abril conta amb colósos tipus Grup Fer, i les festes mallorquines no en tenen. El perquè aquest grup de construccions immobiliàries protegeix la cultura forastera i no ho fa amb la autòctona. El perquè s'intimidà als qui de manera valenta anaren a la fira d'Abril d'Inca, vestits a l'ample i no és feu el mateix als que hi anaren vestits de faralaes i jaqueta de torero.

En una paraula, allò que hauriem de preguntar-nos és el perquè les forces d'ocupació policials, culturals, polítiques i comercials ens imposen els seus interessos, la seva llengua, la seva cultura, la seva política. El que hauriem de preguntar-nos és perquè no sorgeixen més individus, col·lectius, associacions... que lluitin per la llibertat. Que reivindicuin la nostra cultura, la nostra llengua.. en definitiva, perquè no hi ha més persones dignes, aquí, a Mallorca? Perquè no hi ha més persones valentes? Ω

S I N E U

Fa un any que els germans Gelabert obren el Supermercat ALDI a Sineu. Tel. 971 520 428

Fa mig any que en Lluís Garcia pinta a l'oli paisatges i bodegons. Va exposar conjuntament durant la Fira de Sineu amb en Miquel Verdera, na Tina Roig, en Josep Porcell na Cati Gelabert i na Dolors Díaz. Tel 971 281 394

Fa 41 anys que en Bernadí Miralles de sant Joan ven tractors de diferents marques a la seva botiga del carrer de Joan Alcover, 50 de Ciutat. L'any 1960 se va casar amb n'Antònia Fontanet, filla d'en Fontanet de ses farines de Felanitx. Té tres fills i dues filles. A la foto amb el seu fill Eusebi. Tel. 971 464 818

És el cap de ventes de Cànaves Comercial d'Inca. Tractors i maquinària agrícola. Tel. 971 501 435

La grandesa de l'art

"L'art és llarg, la vida curta; el judici difícil, vianant de l'ocasió".
(Johann Wolfgang Goethe, 1749-1832, escriptor alemany)

"L'art no ensenya res tret del significat de la vida".
(Henry Miller, 1891-1980, escriptor estatunidenc)

"L'art de debò manca d'ironia. La ironia distancia l'autor del seu material. La ironia és un producte de quelcom. No és la raó per a fer quelcom. La ironia és un tret barat".
(Robert Altman)

"L'ésser de tot bell art, de tot gran art, és la gratitud".
(Friedrich Wilhelm Nietzsche, 1844-1900, filòsof alemany)

"Quan revisem aquests més alts plaers mentals -la literatura, l'art, la música, la religió i la filosofia- ho veiem, que l'intel·lecte hi juga un paper menor en comparació als sentits i als sentiments".

"No puc pas entreveure cap altra raó per a l'existència de l'art, i de la poesia, i de la religió, sinó quan tendeixen a restaurar-nos en una visió fresca i un encís més emocional i en el més vital sentit de la vida".
(Lin Iutang, 1895-1976, escriptora sinonordamericana, a "La importància de Viure").

"En l'art tot allò que és desfici és moridor i sols la serenor és immortal".
(Jacinto Benavente, 1866-1954, dramaturg foraster)

"La modernitat perpètua és la mesura de mèrits en qualsevol obra d'art".
(Ralph Waldo Emerson, 1803-1882, pensador i polític nord-americà)

"L'art suprem és una declaració tradicional de certa veritat heroica i religiosa, transmesa de generació en generació, modificada per genis individuals, però no abandonada mai".
(William Butler Yeats, poeta irlandès, premi Nobel de Literatura del 1923)

"L'art és una col·laboració entre Déu i l'artista, i el menor, l'artista hi fa el millor".
(André P. G. Gide, 1869-1951, escriptor francès)

"La vera obra d'art és tan sols una ombra de la divina perfecció".
(Michelangelo Buonarroti, 1475-1564, gran artista del Ple Renaixement italià)

"Déu creà la música com a un llenguatge comú a tothom. Inspirà poetes, compositors i arquitectes. Ens indueix a guaitar dins les ànimes nostres per trobar-hi el significat dels misteris que contenen els antics llibres".
(Jubran Khalil Jubran, 1883-1931, escriptor i artista libanès) Ω

N'Antoni Gelabert amb el president Antich i el Batle Pavarotti el dia de la Fira de Sineu al seu local Cayo Coco. Tel. 971 855 207

Són un estol de llubiners que dinaren al Centre d'Art s'Estació de Sineu convidats pel seu director Senyor Drobig. Tel. 971 520 750

S I N E U

Na Catarina Pastor, professora de pedagogia terapèutica a l'Institut de Sineu, viu a la posada del bisbe a Sineu. Aquí vivia el bisbe de Mallorca amb els seus patges en temps dels Reis de Mallorca que passaven temporades al seu Palau de Sineu. Aquesta casa fou del seu oncle, el capellà filòsof Miquel Ramis Alonso, col·laborador de premsa i capellà dels Dameto el palau dels quals està a l'altra banda del carrer del Bisbe, mort fa pocs anys de qui guarden la cambra i la biblioteca tal com estava en vida. A la foto amb els seus pares, nonagenaris, els seus fills i nets. Tel. 971 520 029

Fa un any que na Pilar Garcia i na Francesca Ferrer van pels mercats i fires de Mallorca. Netegen ulleres i lents d'aparells fotogràfics. Tel. 609 406 354

Na Caterina Gelabert de Sineu pinta a l'oli, abans pintava amb pinzell i ara amb espàtula. Son pare que era fuster primer la va fer estudiar dibuix perquè la necessitava per a la fusteria, des d'aleshores dibuixa i pinta. Tel. 971 271 127

El dia de la Fira de Maig, na Caterina Bauça va obrir la Botiga de Roba infantils Minyonets a Sineu. Tel. 971 520 939

Na Luzmila Males de nació quètua ven confecció de terres americanes per les fires i mercats de Mallorca. Na Luzmila s'assembla molt a la senadora equatoriana Nina Pascali. Tel. 626 331 376

En Xavier Balasch de Barcelona és el director de l'oficina Royal Sunalliance i na Lisa Wittrup l'assessora. Fan assegurances de vida i pensions, avaries etc. Tenen l'oficina al carrer Indústria, 5-2 de Ciutat. Tel. 971 451 774

- * Fa 6 anys que na Rosi Agrícola de Torino ven bisuteria i paper fet a mà per les fires i mercats. Té botiga oberta al carrer Puigdorfilla, 5 de Ciutat. Tel. 971 718
- * Fa 43 anys que en Josep Pastor de Santa Margalida és l'amo de les botigues de venda d'autos Renault a Santa Margalida, a Manacor i al Polígon de son Castelló de Ciutat. Ven cotxes a partir d'1.400.000 fins als 7.800.000 ptes. Tel. 971 523 419

Viure en clau verda

PER JOSEP SERRA. PRES. D'ESQUERRA
REPUBLICANA-MALLORCA

És un ideal difícilment realitzable en aquesta part del món caracteritzada per l'assumpció dels valors propis del progrés tecnocientífic, que ha comportat el desig pràcticament massiu de consum il·limitat de les novetats.

A aquesta idea de progrés s'hi enfronta des dels anys seixanta d'aquest ja gairebé tancat segle XX el que podríem considerar com a doctrina de la corrupció: el que molts pensen que són avanços, en realitat suposen un camí directe cap a la destrucció del planeta Terra a partir d'una minva constant de la seva biodiversitat per culpa de l'acció depredadora dels humans.

Així, han aparegut tota una sèrie d'organitzacions que reivindiquen un molt major equilibri persona-natura i que molt sovint han pres com a marc de referència uns certs models del pensament filosòfic oriental que suposadament hauríem d'imitar en la nostra pràctica diària si volem evitar la destrucció de tota forma de vida al planeta Terra o bé, com a mal menor, que el nostre planeta es desfaci de nosaltres per poder persistir, ja que li suposam una mena de gangrena que només es pot deturar per la via de "tallar i cauteritzar".

Nosé si en realitat anam endavant o bé anam endarrere, perquè fa molt mal determinar quins límits tenen les nostres capacitats constructives i destructives alhora, però el que sí podem veure més clar és que les contradiccions entre la teoria verda i la pràctica dels seus defensors més conspicus són impressionants, sobretot perquè aquests valors són progressivament assumits majoritàriament per sectors benestants que acaben fent de la moda verda una nova font de consum que ben

poc té a veure amb la recuperació, la reutilització i el reciclatge.

Casos (no hipotètics) força estesos entre els verds "teòrics" de classe mitjana (mitjana-mitjana i mitjana-baixa):

a) La revolució verda en teoria s'ha de fer des de la societat civil i el compromís individual de cadascun dels seus membres, per la qual cosa l'únic marc adient és el que proporciona el model assembleari. Absolutament d'acord! Ara bé, el seu debat col·lectiu o l'establiment d'una estratègia més o menys unitària entre els diferents grups -imprescindible per guanyar en eficàcia- resulta gairebé inexistent a la pràctica: els teòricament assemblearis es limiten a depositar el seu vot verd a les urnes quan toca i l'any qui ve tal dia com avui farà un any.

b) Caldria suposar una major coherència en el tema de la protecció de la biodiversitat, però descobrim que no tenen la mateixa importància els ghettos d'una determinada varietat d'escarabat o de sargantana que la riquesa que hauríem de suposar en les diferències que presenten els homínids en funció dels seus diferents hàbitats; podríem suposar que una llengua diferenciada entre dos grups d'homínids ve a ser comparable a unes antenes lleugerament més llargues en un tipus de llagosta determinat, però no!, resulta que la protecció de la riquesa englobada en el concepte biodiversitat val per a tot excepte per a nosaltres, de manera que l'*Alphasida Ibi-*

censis Ibicensis mereix una protecció que es nega a l'*Hommo Catalaunicus*. Així, la diversitat entre els humans resta en mans de la depredació dels més dèbils pels més forts, com si els especuladors es dedicassin a enviar obrers a trepitjar els endemismes d'un determinat territori per després poder-lo urbanitzar sense impediments.

c) Hauríem de creure que la desitjada vida en contacte amb la natura i amb un espai vital suficient per a la nostra realització personal és un bé al qual tothom hauria de tenir dret i hauria d'aspirar. La caseta al camp o la casa amb horret al poble són potser un privilegi, com ho pugui ser un pis de dos-cents metres quadrats per a un parell d'estadants, però aquest és un factor que si es generalitzàs suposaria l'ocupació total de tot el territori, per la qual cosa resulta adient un piset de vuitanta metres quadrats com a màxim a qualsevol nucli urbà densament poblat i situat just a la vora del nostre lloc de feina habitual, de manera que ens puguem estalviar l'ús de qualsevol vehicle de transport motoritzat.

d) E, f, g... També podríem citar els que hem d'enviar a fumar al pati o bé hem de demanar d'apagar el cigarret (ple d'additius i de productes manipulats genèticament) abans de pujar al cotxe, però nous exemples no resulten ja més aclaridors. L'única intenció és deixar constància que nosaltres els humans també tenim qualque cosa a dir en la protecció (aquí autoprotecció) de la biodiversitat i que a mi em resulta inacceptable que se'm pugui negar el meu dret a la diferència, el mateix que jo vull per a l'*Alphasida Ibicensis Ibicensis*, suposant que ambdós puguem tenir en comú una importància semblant i un futur igualment incert. Ω

HYUNDAI Servicio

Juan Barceló Mestre

Venta i reparació de
maquinària de jardineria

Ronda Migjorn, 5

Tel. 971 649 253 - Fax 971 649 556

07640 Ses Salines de Mallorca

Llibres de tots
els Països
Catalans.

Llibres infantils
i juguetes.

Llibres de text.

Discos i
cassettes.

Vídeos en
català.

Servei de
llibres
estrangers.

Carrer d'en Rubí, 5
Tel./Fax: 971 713 821
07002 Ciutat de Mallorca

Protegir-se de la diversitat?

BERNAT JOAN I MARÍ.

PRES. D'ESQUERRA REPUBLICANA-ILLES BALEARS I PITIÜSES

Hem comentat alguna vegada que la cultura jacobina és molt poc respectuosa amb la pluralitat. En el context europeu —on neix aquesta perspectiva cultural— tenim un exemple de cultura poc respectuosa amb la pluralitat, amb un arrelament especial al mateix lloc on s'origina: França. Precisament amb la Revolució francesa sorgeix la idea que cada estat ha d'acabar formant realment una nació, i que cada "nació" sorgida de la consolidació de l'Estat, ha de tenir unes característiques unitaristes: comptar amb una llengua única, una cultura unificada, i una homogeneïtat entre tots els ciutadans. Quan es parla de "llibertat, igualtat i fraternitat" es fa referència fonamentalment a la llibertat d'aquells que estan plenament d'acord amb els principis de l'Estat, d'igualtat entre tots els ciutadans siguin quines siguin les característiques inicials de cada comunitat humana. Pel que fa a la fraternitat, deixem-ho estar: en un context de "llibertat" i d'"igualtat" enteses tal com les entenen els jacobins, la fraternitat esdevé, senzillament, impossible.

Com ja apuntava Montaigne, una cosa són les lleis (enteses com a lletra nua, pura i dura), i una altra cosa és "l'esperit de les lleis", és a dir, la capacitat d'interpretar-les per al bé comú, per satisfer les necessitats de la majoria dels ciutadans.

No sé, com a escèptic que sóc

pel que fa a la qualitat democràtica de la Constitució espanyola, si aquesta reconeix efectivament la pluralitat de l'Estat. Personalitats diverses (entre les quals hi hem d'incloure el rei d'Espanya, en el seu discurs d'obertura a les sessions de Corts, a Madrid) han advocat més o manco directament per la pluralitat de l'Estat. S'ha dit que "Espanya és un estat plural", que constitueix una "nació de nacions", i s'ha reconegut —fins i tot en la lletra explícita de la Constitució espanyola— el fet que existeix una pluralitat lingüística. Aquesta pluralitat lingüística —i, per extensió, cultural— de l'Estat és formada, bàsicament, per quatre llengües i per quatre àmbits culturals (que no apareixen esmentats a la pròpia constitució, però que qualsevol persona mitjanament culta tindrà present).

Entre nosaltres, emperò, les invocacions a la Constitució espanyola (i, en general, a la resta de la legislació vigent) solen portar aparellat el desig de prescindir de la llengua catalana. Habitualment, quan algú fa referència a la constitució, no és per dir que reconeix que s'ha de promoure la cultura de la pluralitat, sinó per dir, per exemple, que segons la constitució, els pares i les mares tenen dret a escollir la llengua en què seran ensenyats els seus fills. Per dir-ho en plata, que tenen dret a prescindir, posem per cas, de l'ensenyament en llen-

gua catalana.

No és això una manera de promoure directament l'uniformisme? No es promou així, descaradament, l'unilingüisme? No es fa, al mateix temps, un mal considerable als infants als quals es priva de ser efectivament bilingües?

I, en tot plegat, s'hi continua observant obertament la paradoxa que ja apuntava fa bastants d'anys en Lluís V. Aracil: que els unilingües, unilingüistes, uniformistes i poc partidaris de la pluralitat s'afirmen partidaris del bilingüisme i es consideren partidaris del manteniment de la diversitat. Res més lluny de la realitat. Observem, si no, com funcionen realment les coses. Les defenses del "bilingüisme" que se solen fer entre nosaltres sempre es valen de la llengua espanyola per fer-les. La majoria dels que defensen socialment el "bilingüisme" no parlen més que castellà (o, en qualsevol cas, sempre són persones que no usen la llengua catalana). En funció de què, idò, s'hauria de creure ni una paraula dels seus raonaments?

La millor demostració que hom està per la diversitat, la pluralitat o, senzillament, el bilingüisme és l'ús del català.

Ah! I no s'hi val a usar la constitució espanyola i tota a còrrua de lleis per defensar el més pur dels jacobinismes, per posar-se al davant una cuirassa protectora contra el coneixement del català. Ω

Ja començ a tenir la pipa plena

Curant-me en salut, i per començar, gràcies per tractar-me de groller sense conèixer-me, o de conèixer-me malament, i a més, que vos pot fer, als qui us vanaglorieu de no creure en Déu ni en Santa Maria, que jo parli de la poma i de la sobressada? Pel que m'ensum sou un lliberals de boqueta, uns lliberals que volen la dona dels altres a més de la seva, s'entén. I vius i ungles si els altres intenten posar els ulls i no diguem la mà, damunt la seva.

Be, parlant de tot, ja torn a ser aquí. Per els qui no em coneixen, que deuen ser quatre rates, sabreu que som el Cavaller Estades de Montcaire, d'antiga nissaga mallorquina senyora i honrada; catalanista o sia de la ceba, lletraferit per la gràcia de Déu i malgrat el microbis humans, monàrquic convençut i per tant partidari del Rei nostre Senyor.

Jo som en Joan Estades de Montcaire, un senyor de per la Vall de Sòller i el poble de Fornalutx que és fadrí seixantí i famellut, o sia que li agraden les dones i més si són guapes i tendres.

I començ a tenir la pipa plena de tanta progresia impresentable. De tanta vanagloria de no voler parir i tanta frissera per comprar negrets i negretes a Brasil o a Colòmbia. Fent-ho així aviat ens podrem oblidar de la llengua catalana i dels Països Catalans i fins i tot del mallorquí gonella empestat de castellanismes que molts tenen la costum de xerrar, o de la independència que alguns somiam. De seguir per aquest pas, Mallorca ja no serà nostra. Forasters i estrangers s'instal·laran a les nostres cases reemplaçant els fills i néts que no volem tenir. Nosaltres, amics i amigues de L'ESTEL, haurem estat els darrers de l'arbre genealògic. Amb nosaltres s'haurà acabada la Raça del Rei en Jaume i la d'en Joanot Colom.

Ves ben assegurat que jo sent fàstic de tantes ximpleries d'aplecs i acampades per la llengua i la nació dels Països Catalans, després de tanta pomeria dels botiguers i botigueres de per Ciutat que t'escometen en foraster quan vas a comprar el pa, la carn i el peix de cada dia i t'entaferren un insultant, "hable en castellano que no le entiendo". És

que la cosa te bemols. Mai aniria a un colmado de Madrid o Sevilla o a una "epicerie" de París o de Bruxelles dient: "Parlau-me en català que no vos entenc. No ho faria en primer lloc perquè encara tenc dos dits de seny i perquè tenc clar que qui ha de mudar de llengua no és el nadiu, sinó el foraster. En el meu cas, a Madrid o a París jo som foraster, però aquí som a ca meva. Aquesta és la meva terra, la de mon pare i ma mare. Per això és just que me xerrin en la meua llengua, i si no la saben, que l'aprenquin. No dic res més perquè faria llarg. Ω

El Cavaller Estades de Montcaire

Nota de la redacció: Trobam contradiccions en l'escrit de l'amic Estades de Montcaire: ¿Com és pot ésser "catalanista, o sia de la ceba" i alhora "monàrquic convençut, partidari del Rei Nostre Senyor", quan aquest rei és hereu directe dels Borbons que vanceren i esquarteraren la nostra nació ara fa prop de 300 anys i ens imposaren les lleis i la llengua de Castella?

TERME DE SANTANYI

Fa 10 anys que en Miquel Llull va obrir el Restaurant Lull a Santanyí. Despatxa menús a 900 ptes. Tel. 971 653 342

Fa 4 anys que n'Encarna Fernández regenta la Perruqueria Encarni a Santanyí. Tel. 971 653 287

Fa 5 anys que en Mateu Ferrer i n'Ainès Berlanga obren la Galeria Barceló a Santanyí: antiguitats i decoració Tel. 971 163 012

Fa 18 anys que na Maria dels Àngels Flores i na Victòria Klein regenten la Perruqueria Unisex Portopetre. És l'única perruqueria del poble. Millor! Tel. 971 643 032

* Fa 5 anys que na Caterina Rigo va obrir la Perruqueria Unisex Rigo a Santanyí. Tel. 971 163 460

Fa 4 anys que na Ruth Dieck de Mönchen Gladbach regenta els Apartaments Restaurant Blau i Blanc a Portopetre. Són 20 llits en règim d'apartaments. Al restaurant se serveixen tapes grosses, pastes i peix. Se menja per una mitjana de 1500 ptes. Tel. 971 658 002

Fa 5 anys que en Lluís de la Calle regenta el Restaurant can Xina a Portopetre. Se menja a la carta per una mitjana de 3000 ptes. Tel. 971 659 559

Fa 20 anys que n'Antònia Vidal de Santanyí va obrir la Botiga de Flors Romànica a Cala d'Or. Tel. 971 657 999

Fa 15 anys que en Miquel Binimelis de s'Horta va obri la Bugaderia Cala d'Or a l'Avinguda de Bèlgica. Tel. 971 643 740

TERME DE SANTANYI

Fa 21 anys que en Toni Ferrer de son Armadams va obrir la Perruqueria unisex Nou Estil a l'Avinguda de Bèlgica de Cala d'Or. Tel. 971 657 272

Fa 8 mesos que na Vivienne Payne de Londres va obrir la Botiga d'Electrodomèstics Expert a l'Avinguda Calonge de Cala d'Or. A la foto amb sa filla Alexandra Garcies. Tel. 971 848 660

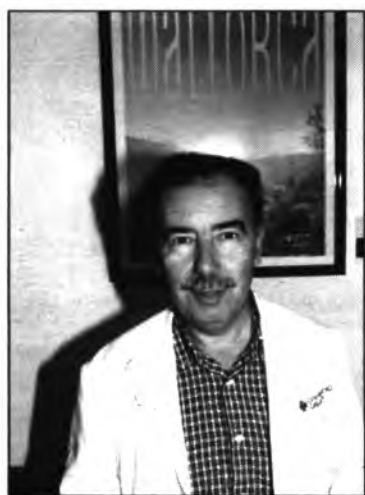
Fa 3 anys que na Vicenta Martín regenta la Botiga Tot Art al carrer de Ferran Tarragó de Cala d'Or. Tel. 971 659 829

Fa 30 anys que na Joana Palmer de Calonge va obrir la botiga de moda interior i roba infantil Janinne a Cala d'Or. Tel. 971 657 847

Fa 5 anys que na Maria Antònia Llaneres regenta la botiga Essencial Mediterrània a Cala d'Or. Ven productes ecològics com xampús, cremes de protecció del sol, aromateràpia, cosmètica natural, sabons i sals de bany, colònies. Als laboratoris de Catalunya que els subministren aquests productes no empen animals per experimentar. El seu soci és en Jaume Capó. Tel. 971 659 117

Fa 20 anys que el metge Vallès regenta el Centre Mèdic Cala d'Or. Tel. 971 643 344

Fa 30 anys que n'Antònia Roger de can Xina va obrir la botiga Chic a Cala d'Or. La va tenir uns anys a Portopetret. Tel. 971 657 741

N'Esperança Gallego és la Bardama de l'Hotel Talamanca de Cala d'Or. Tel. 971 657 014

CARTES AL DIRECTOR

Senyor Director:

Darrerament veig al diaris de Ciutat, molts d'articles i moltes opinions sobre el projecte de l'ecotaxa.

Destaquen aquelles que la presenten com a un desastre per la nostra economia, que això fera que el turisme s'aturi de venir, i tots tomarem a menjar sopes amb col.

A tota aquesta gent que pensa així, els comprenc perfectament, ja que com que no han sortit mai de viatge, es creuen que aquesta iniciativa del govern seria la fi de la nostra primera indústria.

Si qualche vegada haguessin passat els Pirineus, s'haurien adonat que a

França, ja fa anys que hi ha una "ecotaxa", allà es diu "Taxe de Séjour", i la paguen tots els que passen la nit a un establiment turístic, sigui quina sigui la seva categoria.

Tota aquesta gent, es veu que tampoc no han anat mai a la República Federal Alemanya, ja que si ho haguessin fet s'haurien adonat que allà també hi ha una ecotaxa.

El darrer argument utilitzat per els hotelers en contra del sistema de recaptació proposat per el govern, dient que si es paga a l'allotjament turístic això fera que els que s'allotgin a establiment il·legals no la paguin, no s'aguanta per cap costat. Per aquesta mateixa raó, no s'hauria d'aplicar l'IVA als allotjaments turístics, ni l'Impost de Societats, ni l'IAE, ja que els establiments il·legals no paguen aquests impostos.

Però be, jo pens que si els hotelers mallorquins demanen als francesos i alemanys com s'ho fan per cobrar als seus clients, els ho podran explicar, ja que a aquests dos països l'ecotaxa es paga als hotels, independentment de que el client sigui nacional o estranger, d'aquesta manera els que viatgen per estar amb la família, o a casa d'amics no paguen aquest impost, però això no es motiu de cap polèmica als mitjans de comunicació d'aquests països.

Agraint vos l'atenció que me dispensau publicant aquestes ratlles, vos salut ben cordialment. **Joan Miquel Monjo**—Manacor <joanbeia@teleline.es>Ω

Contra les agressions forasteres

El comando MALLORCA del Partido Popular atacà de nou, demostrant els tics feixistes dels seus militants. Una munió de veïns del poble totalment manipulats per

l'extrema dreta nacionalista espanyola es presentà al ple de Son Servera insultant i agredint els membres socialistes (tant catalans com espanyols) del consistori, elegits democràticament pel poble.

Una vegada més es demostra l'esperit "democràtic" de la "España Grande y Libre" que tant agrada al nazi foraster Eduardo Jordà, col·laboracionista habitual del pamflet ultranacionalista radical espanyol Diario de la España Insular.

El col·lectiu NAVIERA MALLORQUINA manifesta el seu rebuig total a aquest forasterisme pudent, que tenyeix de brou aliè les casetes de la feria d'Abril.

Contra les agressions forasteres, tan sols som capaços d'articular una paraula:

BARCO!!! Col·lectiu NAVIERA MALLORQUINA. Ω

Correu electrònic Solidaritat amb el Lobby

"Calafell Massanet"
<focifum@teleline.es>

Des de L'Estel, ja que és l'únic mitjà de comunicació realment lliure i obert a tots, aprofit l'avinentsa per donar suport a la campanya que ha encetat el

Lobby per la Independència front en aquests actes colonitzadors i d'autoodi com és la celebració de la "Feria de Abril", tant a Inca com a Ciutat i denunciar el cinisme i cretinesa del batlle de la capital del Raiguer en acusar aquest col·lectiu de "fals mallorquinisme" i de "intolerants", quan ell és el veritable fals mallorquí, en malbaratar els doblers de tothom invertint en la promoció d'actes i esdeveniments aliens al nostre tarannà i aliens al nostre poble, llengua i cultura, que mal li pesi al senyor Pere? o Pedro Rotger és el CA-TA-LÀ. Per altra banda l'únic que provoca aquest polític de tres al quart és l'enfrontament ètnic entre els nadius mallorquins i els immigrants andalusos, i que per culpa d'aquesta actitud tan poc cavalleresca i honrada impedeix la integració del segon grup en la nostra societat; en definitiva, que manipula als nousvinguts incentivant unes actituds xenòfobes i racistes envers als mallorquins. Tot plegat un feixista de merda com tots els espanyols que malauradament ens dominen i intenten aniquilar com a poble. Vegi's la definició de genocidi o etnocidi. Moltes Gràcies. Ω

Jaume Calafell i Massanet.
Ciutat de Mallorca.

Els aldarulls de Son Servera i el PP

webmestres@psm-entesa.org

El PSM-Entesa Nacionalista demana al PP que condemni sense ambigüitats les accions violentes d'un grup de veïnats de Son Severa --entre els quals hi havia dirigents i militants d'aquest partit-- que el passat divendres impediren celebrar un Plenari on estava previst debatre l'entrada del municipi en el PORN (Pla d'Ordenació de Recursos Naturals) del Llevant.

EL PSM-ENTESA

Vol que el PP condemni de manera ferma els actes de violència. Iniciarà una acció informativa conjunta amb els seus grups municipals de la comarca del Llevant.

Reclama també de la Delegada del Govern l'obertura d'investigacions i, si s'escau, de les sancions corresponents, i que ho faci amb el mateix entusiasme del que fa fer gala en el cas dels joves felanitxers quan Jaume Matas era president.

Jaume Matas, president del PP balear, té el deure de donar exemple condemnant aquestes accions i posant ordre dins les files del seu partit, a no ser que el discurs que, de manera reiterativa, expressa el PP espanyol en contra de la violència i defensant la Constitució sia pura retòrica. A més, ell mateix, al cap davant del partit conservador, en plena campanya electoral va fer bandera de la necessitat de protegir el territori. És ara quan cal que el PP i el seu ministre demostrin aquesta sensibilitat amb fets. Per començar, participant en el debat i tallant de socarrel aldarulls, demagògia i desinformació.

El Secretari d'Organització dels nacionalistes, Joan Antoni Salas, ha manifestat: "el PSM coordinarà de manera ràpida una acció conjunta dels seus grups municipals a la comarca del Llevant, per tal d'informar del nostre posicionament en relació a la protecció del territori en aquesta zona". De la mateixa manera, transmetrà una sol·licitud a la Delegada del Govern amb la petició d'obertura de les oportunitats diligències per tal de clarificar els instigadors dels aldarulls que van tenir com a objectiu impedir l'exercici democràtic de la presa de decisions per part dels representants del poble de Son Servera. Des del PSM li hem de recordar que per uns fets de molt manco importància ocorreguts a Felanitx contra l'autopista del Llevant, quan encara era president Jaume Matas, la Delegació de Govern va imposar multes a joves felanitxers. Ω

ENERGÍES ALTERNATIVES

Energia solar • Fotovoltàica
• Tèrmica • Eòlica

Son Picornell s/n Tel. 971 644 096

Fax 971 276 032. e-mail: sonpicor@arrakis.es

Urgències: 600 526 829

EL VEL DE MAIA (27)

Aire

PERE GRI

Senyor Llabrès, li ha trucat el senyor Serapi Galmès, ex-policia, dient que vendrà a fer amb vostè el porro de les sis, acompanyat d'una amiga comuna, n'Habatzeleth. Era la secretària personal del president del Govern dels Països Catalans, n'Olga, que ocupava un despatx molt bonic al Palau de Marivent. En Fructuós contestà que ho anassin preparant tot per rebre tan importants personatges, encara que tenia una agenda que li feia angoixa, i no sabia si els podria atendre com es mereixien.

El nostre heroi havia donat un aire nou al casal de Cala Major. Lluny de les rigideses de la cort espanyola, a Marivent hi havia una vida renovada. El nou Estat català tenia greus problemes per resoldre, com per exemple la creació de les forces armades, però al seu president el preocupaven més assumptes en els que podia posar la seva sensibilitat a funcionar, tal era el cas de la preservació de l'indiot mallorquí, o un imminent pla de recuperació del hippisme a Formentera.

Així i tot, en Fructuós suposava que del què venien a parlar-li en Serapi i n'Habatzeleth era del problema fonamental, la protecció de l'ordre públic. He de pensar què els hi tenc de dir, meditava, em caldrà la inspiració dels déus per afrontar aquesta fita sense traïr els meus principis de confraternització amb la

gent, tot s'haurà de fer sense imposar res.

A les sis menys cinc, el president els rebia a l'entrada del palau.

Ràpidament passaren al saló, on un criat rastafari els serví els porros, de marihuana jamaicana, autèntica a més no poder. Quan s'hagueren col·locat, en Serapi digué: Es un bon costum això de fer el porro de les sis, però acompanyat d'un bon vi de reserva encara aniria millor.

Que ens serveixin un Priorat, ordenà el president.

Tot seguit, el rastafari anà cap al lloc que anomenaven la bodega, per tal de proveir-se de l'ampolla de vi. En tres minuts estaven servides les copes, i es pogué fer un brindis cerimonial.

Per l'ordre públic, digué en Serapi.

Per la màfia, afegí en Fructuós, prenent s'ho amb conya.

Pel Dimoni, concluí la bruixa, com era d'esperar.

Una vegada fet el brindis, els contertulians començaren a parlar de l'assumpte que els havia reunit, la creació de la Policia i de l'Exèrcit dels Països Catalans. A fora hi havia una cinquantena de periodistes esperant a veure com acabava aquella reunió del porro de les sis del molt honorable president. Entre ells s'hi trobava n'Alícia Parets, que ja havia ascendit a redactora en cap. La premsa també fumava els seus canuts, però el que més els estimulava eren les anfetamines.

Les bruixes no em convencen, deia en Serapi a l'interior del palau. Són utòpics una policia i un exèrcit

màgics. Què farem si assalten un banc?, i si maten algú?, se n'encarregarà el Dimoni de castigar-los per ventura?

Tu no hi creus perquè encara ets de la pasma, li contestava n'Habatzeleth.

He pensat que cada individu, cada ciutadà, perdó, porti dins el cap una bruixa i un dimoni que el controlin, i si vol fer qualche malifeta, li ho impedeixin. No obstant això, jo estic d'acord en que tot pot fallar, encara que això està previst, pel fet que els subjectes que malgrat el control cometin delictes tot els hi anirà malament, fins al punt que acabaran deixant-ho anar. Respecte a l'Exèrcit, crec que hem de fer unes forces desarmades que preparin la pau, enlloc de la guerra.

La meua decisió és prendre una solució mixta, digué en Fructuós. Els catalans som gent pacífica, si bé no hem de permetre que se'n riguin de nosaltres. Estic cansat de llegir pels diaris estrangers qualificatius denigrants per la nostra Pàtria, per exemple, "l'Holanda del Sud", "la República satànica", i a jo em diuen "la Bèstia". Hem de posar punt i final a la nostra avidesca com Estat recentment creat. Tenir homes i dones de carn i os que defensin l'ordre és imprescindible, una altra cosa és que vagin d'uniforme i armats, o que no hi vagin. Les drogues ja no són un problema de la Policia, pel fet que ara no es cometen delictes per comprar-ne, així i tot, cal prevenir altres accions, com els delictes informàtics. Ω

Història d'amor

Fa dos anys, en Pep Tavet que viu a son Cuní, terme de Montuiri va posar un anunci a una revista demanant relacionar-se amb una al·lota amb fins matrimonials. Li va contestar na Amal Saoud, una marroquina de Menkes, poble situat al centre del Marroc, dient-li que hi anàs i se coneixerien. En Pep hi va anar i s'enamoraren, però es trobaren amb l'inconvenient que les autoritats espanyoles donen el visat a n'Amal per venir a Mallorca, com a turista i molt manco com a resident. En Pep ha anat a Menkes tres vegades durant aquests tres anys, el Consol d'Espanya a Rabat Juan González Cebrian li ha comunicat que no donen la visa turística a n'Amal "per no complir el seu cas les condicions establertes en el Reial Decret 155/1996 i en l'article 15 del Conveni de Schengen per a la expedició de visats de trànsit i estada.

En Pep ha escrit al Defensor del Pueblo de Madrid, qui li ha contestat que la "concessió o denegació de visats de visita és una facultat discrecional de les oficines diplomàtiques i que en conseqüència la seva Institució no pot intervenir en aquest assumpte". Tanmateix l'informa que si contreu matrimoni al Marroc, la seva esposa podrà sol·licitar un visat de reagrupació familiar i venir aquí. Que si se vol casar a Mallorca ha de sol·li-

itar un visat específic per a aquest fi a n'Amal, una vegada hagi acompanyat tota la documentació que li exigeixin en el Consolat.

En Pep i n'Amal parlen sovint per

telèfon, la setmana passada, n'Amal li va dir que el consol l'havia citat per parlar de l'assumpte, i que estava esperada que tot s'arreglaria de manera satisfactòria. Redacció. Ω

En Pep i n'Amal a una plaça de Menkes

Asistencia Sanitaria
Europea C.A.

Centro de Día

MARIA ALBERDINA
CENTRE D'ASSISTÈNCIA A PERSONES MAJORS O
INCAPACITADES
Carrer dels Trencadors, 1-bis
Tel. 971 445 101 s'Arenal de Mallorca

TERME DE SANTANYI

Fa 33 anys que na Maria Sureda de Consell regenta l'Hostal Mestral a Cala d'Or. A la foto amb sa filla Margalida Rosa Ferrer. Tel. 971 657 230

Fa 7 anys que na Margalida Oliver de Felanitx regenta la Botiga de Regals Bulevar a Cala d'Or. Tel. 971 659 450

Fa 20 anys que n'Antoni Llull regenta el Restaurant Neptú a Cala d'Or. Un local reformat amb molt de gust que despatxa menús a 1000 ptes. A la carta se menja per una mitjana de 1500. Tel. 971 657 084

Fa un any que na Pilar Sanchis de la barriada de Russafa a la Ciutat de València ha obert la botiga de Moda Tino a Calonge. Tel. 971 162 902

Fa 12 anys que en Pau Lladó de Campos va obrir la Gestoria Lladó a Cala d'Or. Tel. 971 642 000

Fa un any que en Xavier Nicolau de Felanitx ha obert la botiga jets Marivent a Cala d'Or. Ven i lloga motos d'aigua. Tel. 971 658 650

Fa 2 anys que els germans Gomes de Galícia regenten la Cafeteria Bar Nou a Calonge. Despatxen el pop a la gallega i les tapes variades. Menús a 850 ptes. Tel. 971 167 013

* Na Maria Lluisa Bennasser és la madona jove de la Botiga de Moda en pell Camalú a Cala d'Or. Tel. 971 657 195

TERME DE SANTANYI

Fa 22 anys que na Margarida Adrover de s'Horta regenta la Cafeteria Treft a Cala Ferrera. Se menja per una mitjana de 800 ptes. Tel. 971 657 421

Fa 5 anys que en Pere Homet de Castella del Vallès regenta Sa Botiga a Cala d'Or. Tel. 971 643 506

Fa 5 anys que en Llorenç Reus i na Margarida Moia de Binissalem regenten la botiga de licors i regals Moscatell a Cala d'Or. En Llorenç pinta a l'oli. Ha exposat el Casino de Mallorca. Tel. 971 643 438

Fa un any que en Pere Coll de sa Vileta regenta el Bar Smuglers a Cala Llonga. Tel. 630 841 849

Fa 14 anys que en Joan Adrover regenta la Fusteria Adrover al Carrixó. Tel. 971 842 295

Fa 15 anys que en Miquel Adrover regenta el Bar s'Estel a s'Horta. Tel. 971 837 088

Campanya "carnet jove"

La premsa i els mitjans estan anunciant la darrera campanya del "carnet jove" de la Secretaria General de Joventut de la Generalitat del Principat adreçada a persones de 14 a 26 anys. L'únic lema d'aquesta campanya tracta d'explotar la capacitat compradora i consumista del jove. Descomptes, pagaments, finances,... De fet, el propi "carnet jove" està vinculat a un influent grup bancari: 'La Caixa'.

La constant preocupació, admesa públicament, del president Jordi Pujol, i la pròpia secretaria general, Rosa M^a. Pujol, per fer una societat amb valors xoca amb la inspiració d'aquesta campanya publicitària. El consumisme és un contravalor, en l'etapa formativa d'una persona, a la joventut. La campanya, de gran incidència mediàtica,

fa miques, d'altres iniciatives públiques com simpòsiums, colònies o edicions, que tracten de laminar els plantejaments buits i morts del materialisme.

L'administració, tot sovint, adopta criteris contradictoris. En aquest cas, no obstant, l'abast de l'equívoc és decepcionant. Basar una proposta de serveis a la joventut amb el reclam de "30.000 pessetes en vals descompte", evidencia una visió terriblement mercantil de la societat.

Un dels sectors de mercat més cobdiciats és el juvenil. És un segment d'edat cada dia amb més pes econòmic. Subjectables per les modes, molt joves queden atrapats en els complexos personals i les rebeldies familiars, i són fàcilment manipulats pel mercat, quedant totalment dominats per ell, tot per-

dent la seva independència interior.

Joventut i llibertat són dues paraules quasi sinònimes. Tanmateix, la publicitat enganyosa, com la mateixa del "carnet jove", crea confusió equiparant la llibertat personal interior amb la llibertat de compra fàcil. I, tot sigui dit, no hi ajuda gens en la formació del jove. I, sorprèn el comportament de l'administració pública llençant massivament aquests missatges. Més si els propis líders d'aquesta s'han blasmat públicament com profetes de valors perennes com la tolerància (no hi ha res més despòtic que el mercat), la convivència (la burla més gran és la que es vesteix de diner), el idealisme (cap altre cosa és més material que una compte corrent), el patriotisme (van en augment la idea de que 'tothom te un preu'),...

El pitjor de tot és que potser no hi ha alternativa sòlida. Les administracions, en gran mesura endeutades, han d'acudir a poderosos esponsors per poder ésser presents en la societat. I, aquests s'avenen a pactar acords amb nombroses contraprestacions econòmiques i, també de plantejament. Les grans empreses poden així influir segons els seus interessos particulars sobre el conjunt de la nació. Davant

N'Aznar pretén que els sindicats siguin auxiliars dels seus plans antiobrers

La mateix nit de la seva victòria històrica, el senyor Aznar cridà als sindicats a col·laborar. Els sindicats se troben en una situació contradictòria.

Si algú ha col·laborat a rentar la imatge del PP com a partit "dialogant", han estat els dirigents de les centrals sindicals. Els acords a que han arribat en tots els terrenys no ha contribuït sinó a empitjorar les condicions de vida i feina dels treballadors.

Les pensions s'han reduït pel pacte de Toledo.

Els llocs de feina s'han tornat més precaris, fins i tot els fixos, s'ha facilitat l'acomiadament i s'ha abaratit per la reforma laboral.

La Llei de seguretat i higiene impedeix una actuació eficaç davant els accidents de treball augmentant la mortalitat laboral.

Els contractes a temps parcial han augmentat a costa de convertir-los de tota la jornada en parcials, encobrint d'aquesta manera l'atur real i, sobre tot, obrint un gran bretxa en la legislació laboral a fi que col·li la flexibilització de la jornada.

Els salaris han disminuït, i se perd poder adquisitiu, gràcies a acords com el de CCOO-PP per els funcionaris, que en algunes comunitats ha rebut el recolzament d'UGT.

A més, aquest context d'acords amb el Govern ha deixat en l'aïllament als treballadors de cada empresa pública que s'enfrontaven a les privatitzacions.

I així, una sèrie d'agressions fonamentals s'han efectuat contant amb la col·laboració de les direccions sindicals, en particular CCOO.

Pel mer fet que n'Aznar governi en majoria absoluta a les Corts, no podem resignar-nos a permetre que es desmantellin totes les nostres conquestes i drets socials.

La ma estesa del "triomfador" Aznar i els "agents socials" és la pit-

jor de les amenaces. El president posat al servei de la CECE i les multinacionals pretén que els sindicats siguin auxiliars dels seus plans antiobrers i antidemocràtics, vol que siguin una reedició del sindicat vertical. I és que n'Aznar sap que, sense la col·laboració dels sindicats, és molt difícil aconseguir d'imposar els seus plans. Raó de més per a que defensem, ara més que mai, la independència dels sindicats i el seu paper central en defensa de les reivindicacions, així com els convenis de la OIT, que la Organització Mundial de Comerç i els governs de la UE volen desnaturalitzar. Pot un sindicat acompanyar l'atac a la protecció social, als serveis públics, a la funció pública? Pot acceptar que l'acomiadament sia més barat? La desreglamentació de la jornada i les condicions de treball, els plans de tancament definitiu de les drassanes, de les mines, etc.?

A la sanitat, a les empreses públiques, a les drassanes, a les administracions públiques, els treballadors reclamen una altra cosa. Si durant un any el govern Aznar ha estat incapaç d'aplicar la conversió dels hospitals en fundacions ha estat per l'important moviment unitari de resistència als hospitals, els pobles i les ciutats afectades. Un moviment creixent, capaç de fer front i d'avortar els plans de les multinacionals sanitàries nord-americanes, que volen quedar-se amb els quatre bilions del pressupost de sanitat.

Des de les pàgines de L'ESTEL, faig una proposta clara als obrers, als sindicalistes, a les organitzacions obreres i populars, als sindicats i als dirigents del PSOE i EU: Cal organitzar, per tot arreu, i de manera unitària, la defensa de les conquestes socials, dels drets laborals i democràtics. Aturem els plans de la UE. Captrevaper els plans del Govern contra els treballadors i el poble. Ω

Pere Felip i Buades

d'això sorprèn la feblesa de l'administració, incapaç de mantenir-se autònoma en la prestació de serveis, i la desvergonya de certes entitats de crèdit, equiparant-se sense cap mena de legitimitat a nivells quasi oficials sobre la cosa pública.

El comerç i el govern estan condemnats a conviure, i es confonen. En un entorn cada dia més liberalitzat, ni tan sols aquesta campanya publicitària escandalitza. Però si com diuen el mercat es savi, els resultats no trigaran en arribar. Ningú és tan ràpid com ell. Ω

Llorenç Prats-Sagarra

és editor-adjunt de

"Catalunya Campus"

lloprats@teleline.es

Grafic
Estudi MOBLES DE GUINA I BANY

FINANCIACIÓ A MIDA
EXTEMSA VARIETAT DE MOBLES I QUALITATS

C/. Cardenal Rosell nº 84
Tel.- Fax 971 744 685

Coll d'en Rabassa
07007 PALMA DE MALLORCA

JETS MARIVENT
ESPECIALISTAS EN MOTOS ACUÁTICAS

C/. Perico Pomar, 11 (junto Club Hípico) • 07660 Cala d'Or - SANTANYI
Tel. 971 64 86 50 - Fax: 971 64 86 48 - Móvil: 610 601 964

SERVICIO
OFICIAL:

Kawasaki
YAMAHA
POLARIS

HI HA GENT
A QUI LI
MOLESTA QUE
ES PARLE,
ES PENSE I
S'ESCRIGA
EN CATALA

ÉS LA MATEIXA
GENT A QUI LI
MOLESTA
QUE ES
PARLE ES
PENSE I
S'ESCRIGA

Piscinas Art. S.L.

SAUNAS

PISCINAS

BAÑERAS HIDROMASAJE

FIBRA ÓPTICA

CUBIERTAS AUTOMÁTICAS

PRODUCTOS QUÍMICOS BAYROL

SERVICIO TÉCNICO POST VENTA

C/ Capitán Ramonell Boix, 61
El Molinar 07006 PALMA
Tel./Fax: 971 275 000
Móvil: 610 220 482

TERME DE SANTANYI

Fa 40 anys que na Margalida Mas fundà amb el seu home Andreu Vidal, als Vivers Vidal a Cas Concos des Cavaller. Tel. 971 842 087

Fa 5 anys que en Xisco Estelrich regenta la Fusteria Estelrich a Cas Concos des Cavaller. Tel. 971 842 010

Fa 5 anys que en Miquel Adrover és el ferrer de cas Concos des Cavaller. Tel. 971 842 223

Na Sarah Berndtsson i na Sarah Flusenregger són les bardames del Casino de Cas Concos des Cavaller. I no us esvereu pels noms, que aquestes al·lotes, malgrat els seus noms, parlen el català tan be com els mallorquins.

Fa 16 anys que n'Antoni Antic regenta el Café Can Blanc a Cas Concos des Cavaller. Aquest lloc és la seu del Club de Futbol cas Concos. Tel. 971 842 047

La propera crisi econòmica

D'un temps ençà, sona poc la paraula crisi. El creixement econòmic és sostingut i les prediccions no indiquen cap motiu de preocupació. De fet, es coneixen abastament les variables a tocar per corregir tendències perilloses. La ciència econòmica permet aquest tipus de treball. El control de les variables macroeconòmiques permet crear unes situacions de mercat òptimes per el creixement econòmic.

El discurs economicista cada dia és més irrefutable. Les tesis de caràcter neoliberal tenen sempre l'èxit garantit entre polítics, dirigents i empreses. Els mercats oberts creen prosperitat i desenvolupament. El comerç internacional sense restriccions permet un context de competència quasi perfecta. De fet, els països industrialitzats no segueixen fidelment aquest principi. El comerç internacional sense restriccions sols representa un escàs 10% del total. Les restriccions les posen els països industrialitzats als productes que venen dels països empobrits. S'usa una doble regla de mesura segons qui és el beneficiat. Però, no és cap novetat denunciar-ho.

El sistema de mercat en el que vivim funciona bàsicament per un motiu: la credibilitat. Els mercats tenen uns mecanismes basats en garanties recíproques. Les diverses crisis econòmiques sempre han portat aparellat algun procés de crisi de credibilitat. Els diners tenen valor, al cap i a la fi, perquè diem que en tenen, doncs són elaborats de trossets de paper. El sistema d'intercanvi comercial i la lògica interna dels mercats funcionen de manera quasi nominal. I, en un sistema nominalista, la pèrdua de confiança en el sistema que el regeix, suposa una crisi total.

La credibilitat, com deia, emana de la confiança, però també de l'autoritat. El dòlar USA té bona acceptació perquè té una autoritat al darre que l'empara. L'euro, en canvi, encara no és una divisa prou valorada per la manca d'autoritat que inspira.

Les societats, per funcionar, necessiten creure en el seu propi sistema de convivència, i un dels elements més importants, és el dels diners. Però aquestes, no poden quedar a disposició de crisis profundes d'on, per tant, sorgeixen estrictes procediments de generació de confiança (les lleis i les normes) d'una banda i de l'altra, tot l'entramat d'autoritat (jutges, policia i militars), disciplina interna de la comunitat. Si ambdós components es mantenen fermes i forts, és difícil superar qual-sevol perspectiva de crisi econòmica, i potser, per extensió, qual-sevol altre tipus de crisi, m'atreveixo a dir.

El fet, no obstant, és que hi ha alguns indicadors que mostren l'erosió entorn la confiança i l'autoritat que necessitem per continuar funcionant.

En primer lloc, la posada en qüestió per part de pensadors i ciutadans, del mateix sistema democràtic. El desprestigi dels polítics, la manca de democràcia interna dins els partits, el finançament irregular de les campanyes electorals, l'opacitat dels mecanismes de decisió públics,... sols van destacant l'índex de pèrdua de confiança entre nombrosos col·lectius de població.

Igualment, escau la constant posada en qüestió dels mecanismes d'autoritat: la lentitud de la justícia, l'allunyament de les administracions dels ciutadans, la fràgil cohesió social resta qüestionada a la mínima, la manca de correspondència entre la sobirania popular i l'estatal (conflicte catalano-panyol), moviments dissidents dins la societat (okupes, anarcos,...), descontent juvenil sense responsabilitats pròpies, pèrdua de valors morals,...

Potser, al meu entendre, el veritable risc consisteix en no creure que hi pugui haver crisi, estant com està tot controlat i vigilat. La dificultat per motivar un discurs auster i tranquil possibilita una constant fugida endavant, en el qual s'hi apliquen els gabinets d'estudi dels grups financers i els més ben dotats equips de marketing de les grans corporacions comercials. Més enllà del que pugui suposar les dificultats en generar confiança i oferir autoritat, hi ha el risc real, de l'excés de confiança o del desgast d'autoritat. Ω

Llorenç Prats-Sagarra
és editor-adjunt de
"Catalunya Campus"
lloprats@teleline.es

En Jaume Martorell és l'home de confiança d'en Jaume Maimó que fa 10 anys fundà els Vivers de plantes ornamentals des Carritxó. Tel 619 408 608

Ràbies de Cèsars

L'home pàl·lid, al llarg dels vergers florits,
camina, levita negra, i el cigar entre les dents.
L'home pàl·lid recorda les flors de les Tuileries
-I a voltes el seu ull las té esguards ardents...
Car l'Emperador és ebri de 20 anys de vol!
S'havia dit a si mateix: "Ara bufaré la Llibertat
amb gran delicadesa, com si fos un cresol!"
Però, ah, la llibertat torna! I se sent aclaparat!
Roman pres. -Oh! quin nom als seus llavis bocabadats
tremola? Quina pena implacable el mossega?
No ho sabrem pas. Té l'ull mort del peix passat.
Potser el record del Compare d'ulleres el rossega
-I guaita com s'enfila del seu cigar encès
com als vespres de St.-Cloud, un núvol blau i espès.

(Napoleó III, pres de Bismarck a Prússia, és satiritzat per Arthur Rimbaud. "El Compare" es refereix a Emile Ollivier, qui declarà la guerra a Prússia ben a la lleugera. El plural del títol, de Cèsars" palesa que el personatge és símbol de totes les tiranies). Ω

MIQUELA GARCIES

Taller de restauració
de mobles antics

Carrer de Sa Ràpita, 57
Tel. 971-160027
07630 Campos

Restaurant Ca's Carboner

(DIMARTS TANCAT)

Ctra. Manacor, Km. 28 - Tels. 971 64 65 04 - 971 64 40 66
07230 MONTUIRI

Es Carbó

Restaurant i Cafè

Director: Manuel
Landrove

Peix i
Marisc Fresc

Enginyer Gabriel Roca, 123 - Tel. 971 656 496
07638 Colònia de Sant Jordi (Mallorca)

Cafeteria - Restaurant BONAIRE

Menú

Dies feiners 925
Diumenges 1.400

Ctra. Militar, 215 • Tel. 971 743 225 • El Arenal

Comunicació de Mateu Canals

L'Audiència Imputa a Pere Canals, socis i Consell d'Aquacity i a l'ex esposa Marianne Halewijn ordenant reobrir la causa per estafa i apropiació en duríssima resolució

Segons recent resolució de l'Audiència provincial de la Ciutat de Mallorca per Estafa i Apropiació Indeguda a la que participaren al manco el meu germà Pere, propietari de l'Hotel Sant Diego i la meua ex esposa Marianne Halewijn, els socis i consellers d'Aquacity on també hi estava el meu germà Pere.

La resolució estableix que pactaren i compraren les meves accions en secret a 2000 ptes. per acció a través de la meua ex esposa Marianne Halewijn, sabent que els seus poders eren nuls per haver-nos separat i que jo era el propietari, a més que jo volia comprar i no vendre a Aspro per 6.190 ptes. per acció i per lo qual ell i els socis d'Aquacity falsejaren la realitat simulant no tenir compromís de venda des de l'11.12.97 ni venut a Aspro des de l'1.1.98 per tal d'evitar que tingués vàlidesa el meu dret a compra preferent exercitat el 19.12.97 sobre al resta de les accions.

Després d'enganyar en el preu a la meua ex esposa i induir-la a que

N'Andreu Canals, pare dels germans Canals, guanya la Volta a Catalunya l'any 1932, als 18 anys.

El corredor ciclista santamarier Andreu Canals pare dels germans Canals quan va obrir el Bar Canaletes a s'Arenal el 1947.

cions en lloc del 2.600 milions inicials que representaven 6.190 ptes. acció que jo vaig refusar.

D'aquests fets treuen beneficis via revalorització automàtica de les seves accions amb la desaparició de les meves, comprades per quasi res, beneficis tortuosos obtinguts mitjançant engany i repartits a prorrata de les accions de cada un.

venda de les meves accions atorgant-me el dret de compra preferent i rescabalar-me dels danys i perjudicis.

En tots els seus escrits i totes les seves declaracions davant el Jutjat, ells manifestaren que no se comprometien ni veneren a Aspro, des de l'11.12.97 fins el 27.3.98, la qual cosa era falsa ja que Aspro esdevingué propietari l'1.1.98, i simulant tots ser propietaris sense ser-ho i seguint simples testaferrons d'Aspro, falsegen actes del Consell, convoquen i participen en Juntes Generals i Universals, perjudicant i negant els meus drets de compra al·legant no haver venut.

No en tenen prou en robar-me i pretenen coaccionar-me i castigar la meua gosadia de negar-me a vendre interposant querrela falsa contra mi i el meu fill major el 16.1.98 per Josep Melià i un altre per falsedat i delicte societari per constituir-me en Junta Universal el 2.1.98 (per subrogació amb la propietat d'Aspro sobre accions per l'exercici del meu dret a compra preferent) dient que ningú havia venut, quan ja havien venut i ho feren l'11.12.97 amb efecte l'1.1.98 (segons l'Audiència), que es confirmat pel Secretari i President, mes altres socis consellers, ara imputats de delicte per l'Audiència.

Tots aquests actes són posteriors a l'1.1.98 en que Aspro esdevé propietària en privat de totes les accions d'Aquacity, menys les meves, segons allò pactat entre ells l'11.12.97, per lo que tots els actes esmentats són falsos.

Els socis valencians que eren majoristes a Aquacity tenen un grup

de societats dedicades a la construcció de parcs aquàtics i temàtics, i a la fabricació i venda d'instal·lacions per a aquests.

Aspro tenia un hiper interès en obtenir el monopoli insular de parcs i comprar Aquacity a bon preu per a vendre-lo car via Borsa, l'any 1998, cosa que jo vaig paralitzar.

Peraixò pactaren beneficis mutus,

milions no declarats que m'amagaven perquè jo era l'únic que no estava en les dues societats i sospitava el que passava i els amenaçava.

No he cobrat una pesseta del valor/preu de les meves accions front a Aspro que són els 224 milions. A més, el meu major perjudici és que tenia revenudes les accions per 3.500 milions nets, perdent 900 milions.

En Mateu Canals amb n'Antònia Salvà, aleshores la seva companya, més tard esposa d'en Pere Canals.

s'apropià dels dobles, revenen les meves accions a la societat al mateix preu baix, renunciant tots a comprar-les per segona vegada malgrat que les tenien venudes a 4 vegades més de valor-, i les amortitzen en Junta universal, per tal de burlar l'auto Judicial de protecció que els ordenava no inscrivir-les acordant vendre el 100% romanent a Aspro Ocio, via filial Aquaparc, que compra el mateix dia 27.3.98 amb efecte retroactiu des de l'1.1.98 al major preu primat de 2.800 milions el total d'ac-

La Audiència imputa també a Josep Melià, com a secretari d'Aquacity i advocat.

Es la resolució davant el meu recurs d'apel·lació 34/2000 per auto d'arxiu del jutjat d'Instrucció 4 que el deriva a lo Civil amb increïble i sospitosa brevetat argumental front a les 10 planes fonamentades del tres Magistrats de l'Audiència.

La simple redacció de la Resolució de l'Audiència dona clara idea de com serà la sentència que Segurament declararà nul·la la compra

En Mateu Canals l'any 1966 als 6 dies de Madrid amb en Mascaró de Vilafra.

sobre preus i comissions que abastaren a socis importants, com el meu germà Pere, i directius com en Tolo Sbert i tots ordiren la trama motivats pel major benefici, i per tal d'evitar les meves accions penals contra ells, amb majors probabilitats si jo prenia la administració d'Aquacity, perquè ja feia anys que me negava a que passassin diners d'Aquacity a El Dorado per tal de cobrir les pèrdues, que feien en centenars de

A partir d'aquí se demanarà la acumulació, s'ampliarà al denúncia i s'investigarà que més obedi qui més estava involucrat com ordena la Audiència.

Peraixò, prec la publicació a l'objecte de minimitzar el dany a la imatge que aquestes coses em produeixen al patir els atacs virulents de desprestigi per part del meu germà Pere que abusa del prestigi que gaudeix a la zona de s'Arenal, intentant convèncer a la gent de que estic boig, amb el clàssic objecte de matar el missatger per a matar el missatge.

El meu germà mai ha creat res, i ments empreses, i ha aconseguit el seu prestigi amb anuncis i afalacs als mitjans de comunicació, en especial a Bartomeu Sbert Barceló, finançant la creació de la revista s'Unió de s'Arenal i amb l'Estel els primers 10 anys de vida d'aquest periò-

Ca'n Gasparet

Ferreria i Ferreteria

Fundada l'any 1868

Carrer Jaume I, 43
Tel. (971) 65 06 28

07630 CAMPOS
(Mallorca)

Pintures i Decoracions
J. AMER

Pintures d'interiors i exteriors (impermeabilitzades),
Esmalts, Laques i Vernissos.

Decoracions en: fusta, porespan, frisos, etc. . .

Carrer Canova, 7 - 1er Tel. 65 09 03 - 07630 Campos
Carrer Galiota, 14 Tel. 65 50 45 - 07638 Colònia Sant Jordi

Mateu Canals i la seva esposa Marianne Halewijn col·laborant a la Volta a Menorca.

dic. De les falsedats en que fonamentava el seu prestigi com a organitzador i mecenes del Club Ciclista s'Arenal i el Club s'Ajuda, quan en realitat vaig ser jo el que va promoure, va impulsar, va organitzar i va donar vida social al poble entre 1960 i 1970, organitzant excursions massives, recepció dels Reis Màgics i carreres ciclistes. El Club Ciclista s'Arenal que vaig presidir en la seva darrera etapa fou durant 3 anys el més actiu de l'Estat espanyol amb Voltes a Mallorca Professionals Internacional com a carrera del calendari de la UCI se guanyà mèrit amb els millors equips del món que la varen disputar i la guanyaren com en Merckx, n'Anquetil, n'AIMAR en Braque, en Jannsen, tots havien guanyat el Tour de França. A més del Cinturó Ciclista a Mallorca d'Aficionats internacional, els Campionats de les Balears, dos equips i el d'amateurs participant en 10 ò 12 voltes a la península cada any, etc. etc.

Es cert que vaig motivar a altres companys de la Junta i a l'inestimable Rafel Araujo, -Mestre Rafel de Coxeres-, a presidir el club a l'inici i vaig empenya al meu germà Pere que ho feu de manera tímida, encara que amb els anys i la meua absència va anar prenent les meves activitats per tal de brillar i prestigiar-se.

Vaig aguantar que en Tolo Sbert el promogués home de l'any i donassin el premi de l'Ajuntament a l'Església vella de s'Arenal, per aquestes les meves activitats, i en un sopar al Club de Tennis s'Arenal, donassin plaques d'honor a tots els ex presidents del Club Ciclista menys a mi, recollint els honors ell com a mecenes i organitzador sense tomar-se ver-mell.

Arribada a s'Arenal de la Volta a Mallorca professionals quan en Mateu Canals presidia el club. N'Eddi Merckx fou líder.

Visc a son Roca des dels inicis del 70, i aquí se recorda al prestigiós mecenes Don Sebastià, que figurava en molts de clubs i associacions, sense activitats pròpies productives i que resultà ser un criminal, que a més regalava porcs a les monges i llavors les robava les sobrassades.

Sempre he vist al meu germà a un home que necessitava d'abusar per sobreviure i com un tímid aprofitat incapaç de relacionar-se amb les al·lotes. Vaig haver de cercar-n'hi,

L'any 1968 quan en Mateu Canals presidia el Club Ciclista i del qual mig poble era soci

per tal d'evitar els seus tocaments quan dormíem plegats en la nostra joventut, fins que ma mare ens va separar després de les meves protestes.

En Pere sempre va tenir un gran complex d'inferioritat i d'enveja de l'amor del meu pare dient que era superior, i de l'efecte dels seus fills i la seva esposa, davant els quals sempre intentava desprestigiar-me, per gelosia.

Mentre en Pere aconseguia sobreviure de les meves sobres, com va passar quan vaig deixar la seva

actual esposa, perquè sa mare m'imposava que deixàs la bicicleta. Més tard ella me digué plorant que la martiritzava a la nit acusant-la d'enten-

drer-se amb mi, després de 20 anys de matrimoni.

Aconseguia que jo l'associàs en la explotació dels negocis dels nostres pares -ja que ell se negà al principi per pànic al risc que li ha impedit fer res propi.

Aconseguia que jo deixàs la gerència mentre jo m'ocupava de lo meu.

Aconseguia comprar-me els meus bens familiars a menys de la meitat de preu al negar-me durant anys els dividendes habituals quan més els necessitava i altres coaccions.

Aconseguia donar-me coses en pagament pactat en metàl·lic i llavors evitar que tenguessin valor per a tercers per comprar-los a baix preu.

Aconseguia intitular-se els meus bens i administrar-los negant-me els fruits i l'adequada defensa, negant-me poders específics i l'arbitratge pactat, per tal d'asfixiar-me i seguir comprant a bon preu.

Aconseguia beneficiar-se de les meves accions d'Aquacity estafant-me, aprofitant-se de la meua ex dona a qui convencé i induí a vendre-les i a apropiarse dels diners que li pagaren, tot i sabent el seu historial psi-

quiàtric, motiu de la nostra separació. La seva actitud ha estat sempre extorsionar-me.

Els tímids i insegurs són aprofitats per tal de sobreviure i per això se vesteixen amb pell d'anyell per tal de dissimular que són llops famolencs.

En Pere comença robant a GESA per lo qual fou condemnat, llavors intenta robar 600 milions al poble de Lluçmajor, via reclamació a l'Ajuntament per ordenar el Tribunal Suprem el derrocament del Tennis s'Arenal, a causa d'haver envaït la zona pública del torrent, aconseguit amb enganys permís de construcció, posant en perill vides humanes, i m'ha robar a mi en moltes ocasions apart de lo denunciat d'Aquacity.

Una forma subliminal de desprestigi fou no pagar-me allò pactat i criticar que jo no pagava. Igual que amb el Tennis, causa el mal i llavors se n'aprofita, trobant eco en la "pluja fina i permanent", abusant del seu prestigi, per això no tenc altre remei que desemmascarar-lo contant coses familiars i personals.

Mateu Canals i Morro

TERME DE SES SALINES

Fa mig any que en Josep Beas regenta el Restaurant Cala Galiota a sa Colònia de sant Jordi. Es l'aturada dels autobusos de línia. Despatxa menús a 900 ptes. Tel. 971 655 189

Na Jaumeta Vidal és la madona de l'Hospital Colonial a la Colònia de sant Jordi. Són 14 places al preu de 3.300 ptes a mitja pensió. El seu home, Manuel Aceituno és el president d'Unió Mallorquina, partit que governa al terme de ses Salines. Tel. 971 655 278

Fa mig any que n'Antoni Mates regenta el Bar can Gori a sa Colònia. Despatxa tapes i pa amb oli. Tel. 971 656 469

Fa 3 anys que n'Antònia Perelló regenta el Forn Pons a la Colònia. La seva sogra, Francesca Escalles el va obrir fa 34 anys. Tel. 971 655 171

Fa 20 anys que en Rafel Gener pinta façanes i interiors de cases arreu de Mallorca. L'ajuda el seu fill Rafel que juga a Club de Futbol Manacor de tercera nacional. Tel. 971 655 045

Fa 17 anys que n'Aina Oliver regenta el Bar Can Manolo a sa Colònia. Tel. 971 655 812

Fa un any que n'Armand Pili de Tres Arroyos a Bons Aires ha obert la botiga Toca mader a sa Colònia. N'Armand és descendent els maputxes, massacrats pels espanyols el segle disset. Ven productes d'importació americans i asiàtics. Tel. 971 656 583

Fa 6 anys que en Manuel Landrover de la Corunha regenta el Restaurant Es Carbó a sa Colònia. Despatxa el peix fresc i els marisc del port. Menús a 1500 ptes. A la carta se menja a una mitjana de 4.000. Tel. 971 656 496

* Fa un any que na Pilar Bustos d'Aranjuez regenta el Bar Tívoli a sa Colònia. Tel. 971 656 119

L'HOLOCAUST

El Yom Ha Shoà a la sinagoga de Palma

PER MARINA FERRÀ A-HAMELYNCK

Dimarts 2 de maig a les set i mitja del capvespre es va celebrar a la sinagoga de Palma per primera vegada el dia de l'holocaust, en un emotiu acte religiós dirigit pel rabí Aaron Katz, dedicat a totes les víctimes del racisme i de la xenofobia. A l'acte es recordà als resistents del "ghetto" de Varsòvia que decidiren lluitar fins al límit de les seves forces abans de caure en mans de l'exèrcit nazi, el 15 de febrer de 1942, constituint-se en una organització de lluita denominada ŻOB. Estava formada per vint-i-dos grups de trenta persones entre homes i dones. El seu desesperat crit d'auxili a la resistència polonesa va ser sentit i just a temps els va arribar armament lleuger a les mans. Des dels terrats, els àtics i els soterranis, els jueus van contenir el primer atac. El fred va fer la resta. Himmler llavors ordenà un atac massiu al call que ja no ocupava més que un quilòmetre de llarg i cinc-cents metres d'ample. Dos mil soldats alemanys armats fins a les dents, amb carros de combat, artilleria i llançafires no pogueren amb l'heroisme i el valor de la resistència i al cinquè dia d'atac, els nazis decidiren cremar les cases una per una, els seixanta mil jueus que restaven al barri preferiren morir dins les flames amb dignitat i en llibertat, després de 28 dies de setge, abans de caure en mans dels nazis. El rabí Aaron Katz en la seva intervenció va expressar idees molt comovedores i formoses, com per exemple: "Cada un ha de posar de la seva banda perquè aquest món sigui millor. Recordam a les vícti-

mes de l'absurd, a tots aquells que donaren la vida perquè nosaltres poguem estar aquí. Volem seguir vivint, tenir pau i aconseguir el respecte dels països que ens acullen, per això actes com aquest han de servir perquè des del poble fins les institucions nacionals se n'adonin de què l'Holocaust, o qualsevol altra forma d'absolutisme no es pot tornar repetit." La decisió valenta de celebrar el dia de l'Holocaust a un país que encara no acaba de desfer-se de casos d'antisemitisme o que veu sorgir nous casos de discriminacions xenòfobes, contra magrebins, habitants de l'Àfrica subsahariana, orientals, andalusos, etc. va sorgir del nou rabí tal com va comentar Jacqueline Tobiass, presidenta de l'Institut de Relacions Culturals Balears-Israel. El president de la Comunitat Jueva, Stanley Davis va recordar que van morir en total uns deu milions de persones entre jueus, gitanos, prostitutes, alcohòlics, intel·lectuals i un llarg etc. El moment més emotiu de l'acte va ser quan els joves i els adults encengueren sis espelmes recordant els sis milions de jueus assassinats. Hem va venir a la memòria un altre acte igual de comovedor, la conferència que va fer Violeta Friedman, supervivent de l'Holocaust amb el nom de "Les Tràgiques conseqüències del Racisme" el dia 20 d'abril de 1994, ara fa uns sis anys quan encara estava en marxa la dolorosa guerra de Bòsnia amb tot el programa de neteja ètnica. Jacqueline Tobiass ens la va presentar personalment a jo i al meu pare. La seva mirada de dolor

arribava al cor d'una forma esferidora, durant uns segons ens vàrem mirar als ulls jo i ella, mentre ens agafàvem de la mà, va ser el més emocionant i el més instructiu per mi. L'expressió dels ulls d'aquella dona d'aspecte fràgil però amb una ànima forta, noble em va arribar al cor, me'l va trencar en mil bocins i la recordaré tota la vida. Va ser més aclaridora sobre els sentiments, els traumes i els sofriments causats per la maquinària feixista que qualsevol de les paraules que pronuncià durant la conferència. La senyora Friedman sobre l'obligació de donar testimoni de primera mà, va dir en aquella època: "Els jueus no volíem parlar, ni tan sols recordar el que va passar. Fa deu anys em vaig adonar de que és molt important no oblidar la història perquè no torni a repetir-se." Els traumes dels supervivents a les represions dels règims totalitaris, ja sigui a Bòsnia, Argentina, Xile, Birmània o a qualsevol altra banda del món, són semblants. Les malalties causades per les tortures, tant a nivell físic com a nivell mental, la solitud després de perdre els parents o els amics veient com eren eliminats, les violacions, etc., són exemples del mal que pot fer el tirà de torn dins un determinat país o dins tot un continent si té voluntat expansionista com va ser el cas de l'Alemanya nazi. Això ens ha de servir d'al·licent per evitar la proliferació de grups ultradretans i per defensar amb els nostres mitjans els valors democràtics i els drets humans. Ω

Alguns dels camps de concentració en els nazis (al servei dels capitalistes alemanys i eslaus).

El drama incommensurable del genocidi

PER MIQUEL FERRÀ MARTORELL

Vaig néixer el 1940, mes de febrer, quan una bona part de la més pacífica Humanitat estava a punt d'ésser cruelment assassinada. Ningú, des d'aquí, haguera pogut imaginar els horrors que el terrorisme d'Estat, allà, a Alemanya i Àustria, és a dir, al Tercer Reich, i als territoris ocupats pel nazisme, podia causar. Qualsevol imaginació hagués quedat curta. Totes les cares de la tortura, del crim, de la bestiesa, del més refinat sadisme, prenen forma en els camps de concentració i extermini de la rera-guardia. I en aquells dies, les juderies de Dinamarca, Noruega, Bèlgica, Holanda, Luxemburg i França cauen sota la bata alemanya. No mancaren en aquests indrets molts col·laboradors, traïdors i governants locals-titelles que donin suport a la política antisemita de total extermini: el Mariscal Pétain, Pierre Laval, Mussert, Degrelle...

A tots aquests països, el mateix

sistema. Són atacats els refugiats jueus, allà on es troben, i milers i milers d'ells són deportats a camps de concentració de l'Europa oriental i bàrbarament condemnats a treballs forçats. Les comunitats jueves han de pagar enormes quantitats de doblers i tanmateix no serveix per alliberar ningú. Són saquejades totes les institucions religioses i culturals, les propietats i els negocis confiscats i fins i tot, a cadapunt de l'Europa central i occidental, sota el hitlerisme es crea un departament que organitza el robatori de les cases jueves i s'apodera dels seus tresors artístics, les seves biblioteques, quadres, mobles, joies... A Alemanya, moltes ciutats petites expulsen triomfalment la població jueva i es proclamen amb orgull "judenrein", això vol dir, netes de jueus. El gener del 1942, una important conferència de funcionaris nazis sota les

La propaganda criminalitzava inferiors". Ve contr

Mapa general de los campos de concentración en el Tercer Reich

• Campos centrales
• Campos periféricos y centros autónomos
• Prisioneros de la Gestapo

terminaven jueus, marxistes i milions de persones de les "races inferiores" (especialment

El drama incommensurable del genocidi

La propaganda criminalitzava inferiors". Ve contr

ordres de Göring, a la ciutat de Wamsee, es decidia d'aniquilar onze milions de jueus. Mentrestant, els camps de la mort eran eficaçment organitzats sota el comandament del tenebrós Heydrich, de manera que, per exemple, a Auschwitz era possible matar dos-mil persones en cada operació, que durava només un quart d'hora i que era repetida tres cops al dia. Per altra banda, Arnold J.

Tonybee ens conta un cas ben curiós i alhora d'extermini d'un col·lectiu dut a terme per part dels botxins de les SS? Doncs bé, resulta que hi havia un tren amb evaquats aris-alemanys d'Hamburg, que eren tramesos a Lwow per instal·lar-hi, en nom de la nova Deutschland, les seves cases i germanitzar així el territori... Però com que anaven en vagons de ramat i semblaven pobres, els nazis es varen creure que eren jueus, els cap-

turaren, els robaren tot el que portaven al damunt, en mataren molts... i quan la Gestapo descobrí que no eren jueus, per tal de tancar-los la boca, n'eliminaren la resta amb gasos.

Però tornem als jueus. En el camp d'Auschwitz, el comandant nazi informava, tot orgullós, d'haver exterminat amb gas dos milions i mig de persones i d'haver estat-viat el gas d'un altre mig milió que havia mort de fam i malaltia.

La responsabilitat final per la mort de més de sis milions de jueus entre els anys 1939 i 1945 cau damunt el mateix Hitler que en el seu discurs al davant del Reichstag, el 30 de gener de 1939, havia declarat: "Avui aventurar, una profecia: Si les finances internacionals jueves de dins i fora d'Europa aconseguirien de ficar novament les nacions en una guerra mundial, el resultat no serà la bol·xevització del món i amb ella la victòria del judaisme, si no l'extermini de la raça jueva de tota Europa..." Ω

L'Holocaust: l'extermini de les "races inferiors" pel nazisme

PER MIQUEL LÓPEZ CRESPI

El record de l'Holocaust ha marcat la nostra generació. Sense cap mena de dubte, hi ha dos fets d'importància cabdal que marquen, ja des de l'adolescència, el nostre decantament per la militància activa contra el racisme i la bestialitat del nazifeixisme. Un d'aquests fets és l'extermini sistemàtic, per part de la reacció espanyola, de tota dissidència política i religiosa: són els famosos quaranta anys de "pau" franquistes. L'altre fet és l'Holocaust: l'extermini, per part de la barbàrie racista, de sis milions de jueus, d'opositors polítics, de gitano i discapacitats. Segurament va ser la derrota en la Primera Guerra Mundial, l'obligació per part d'Alemanya de pagar fortes indemnitzacions als guanyadors, l'expropiació de la flota mercant i ferrocarrils, l'embargament de la producció de carbó i ferro, l'obligat desarmament i limitació del seu exèrcit, la pobresa, un atur sense fi, el que afavorí la incubació de l'ou de la serp del nazisme. Agitadors sense escrúpols, racistes i xenòfobs com Hitler, Himmler, Ribbentrop, Rudolf Hess, Goering, Goebbels i tota la colla del partit hitlerian es posaren al servei dels plans agressius i imperialistes de la burgesia alemanya. Hitler i els seus seguidors coven la ràbia contra qui és "diferent", sigui aquest jueu, marxista, discapacitat, etc. La coven des de les tavernes i prostíbuls; més tard la "solució final" s'organitzarà des dels despatxos institucionals, des de bancs, palaus i casernes. Munió de prejudicis ancestrals (la superioritat de la raça ària enfront els "pobles inferiors", els jueus, els eslaus...) són enlairats pels agitadors nazis. És aquest racisme brutal, l'odi a l'esquerra, la causa de les aberracions més inconcebibles fetes contra la humanitat en aquest segle que acaba.

La celebració d'aquesta emocionant festa en record de les víctimes de l'Holocaust a Palma, aquest ofici del Yom-Ha Shoà, ens ha de servir per a recordar a quins graus d'aberració poden portar les teories del racisme i de la xenofòbia. Alguns dels pensadors racistes que, ja en el segle XIX, crea-

ren les bases de la irracionalitat nazi, varen ser Gobineau, Richard Wagner, Houston Stewart Chamberlain. Tots ells, sense excepció, veuen en el mestissatge el pitjor dels mals i cerquen la salvació en el retorn a la puresa de races, la més perfecta de les quals seria la raça ària identificada pels doctrinaris del Tercer Reich amb el poble alemany. En aquest aspecte no es pot deixar de banda un personatge que era més que un ideòleg: el filòsof Friedrich Wilhelm Nietzsche (Röcken, Leipzig, 1844-Weimar, 1890). Nietzsche contribueix a establir la filosofia del "Superhome" i estableix (base de moltes de les teories hitlerianes) que en el món hi ha senyors i esclaus. Per a aquest filòsof de la burgesia imperialista alemanya, per a aquest declarat enemic de l'esquerra, del socialisme i del cristianisme, són senyors els forts, els aristòcrates, els dominadors, els explotadors, els que tenen un sentiment de plenitud vital "especial". Aquesta "raça superior" (els dominadors), en lloc de presentar una moral (sigui aquesta cristiana o socialista: les dues li semblen condemnables), mostra una arrogància fundada en la força. Els esclaus són els febles, els pobres, els malalts, els humils, els anguiats, els sentimentals. D'aquesta forma, aquest aferrissat enemic de Marx, de Crist, de la Comuna de París, de tota idea de progrés i avenç de la humanitat, pensa que la moral dels esclaus és dolenta i menyspreable mentre que la conducta dels senyors i dels explotadors és bona, digna. Nietzsche és l'ideòleg que posava la llengua (i el gas!) en els forns crematoris dels camps d'extermini nazis en acusar el judaisme, el cristianisme i el socialisme d'haver imposat històricament la moral dels esclaus a tota la humanitat. En la seva opinió ha de ser la raça ària, la "raça superior", qui ha de fer la depuració ètnica per a salvar el món de la pesta judaico-bolxevic.

El nazisme antimarxista idealitzava el pretès "valor" de la "raça superior" (els alemanys).

tera precisament contra aquesta tènica herència nietzschiana que lluitaven els joves esquerrans dels anys seixanta i setanta. Perquè sabem ben cert que, després de la derrota del nazifeixisme l'any 1945, la serp havia tornat a pondre els ous arreu del món. El racisme, avui dia, ha continuat avançant a molts indrets. L'ofici del Yom-Ha-Shoà, la memòria emocionada de les víctimes de l'Holocaust, ens ha de servir per a no baixar mai la guàrdia davant el nazisme, l'odi racial i la xenofòbia. Ω

La dictadura de la burgesia espanyola (el franquisme) participà activament en l'Holocaust. En la fotografia podem veure alguns voluntaris de la "División Azul" moment abans de partir per anar a acabar amb el "bolxevisme jueu". La majoria de voluntaris feixistes deixaren a pell davant Leningrad, ciutat heroica que resistí durant anys el ferotge setge de la bèstia nazi.

PETITS ANUNCIS

BORSA
IMMOBILIÀRIA

Llog per dies apartament a Palmanova. És ideal per trobades amoroses. Tel. 469441.

Deixaria cambra doble a casa compartida, jardí i hortet. Molt econòmic. Preferentment gent jove. A Santa Ponça, urb. Galatzó. Tel. 671419.

Cerc cases per llogar tot l'any, amb piscina. Tlf. 971 867284.

Venc pis a s'Arenal prop de la platja. 971262046.

Venc mobles antics. Tlf. 981 867 286.

Compro casa petita, pis o estudi a Menorca, preferentment prop de Ciutadella. Tlf. 93.432.04.19 correu electrònic: jsol12@pie.xtec.es

SERVEIS
PROFESSIONALS

S'ofereix jardiner amb coneixements de cuina. Demanau per en Lluís. Tel. 604790.

Cerc feina per guardar nins petits a ca seva a ca meva per les zones de Sineu i Maria. Tel. 525380.

Cerc feina per guardar nins a Can Picafort o Inca. Carrer Nou, 5, Maria de la Salut.

S'ofereix pintor empaperador, econòmic, seriós, ràpid i net. desplaçament per tot Mallorca. Tel. 203239

Pneumàtics Son Ferriol. Equilibrat de rodes, canvi de rodes i pegats, alineament de direccions assistida per ordinador. Avda. del Cid, 73. Tel. 427553. Son Ferriol.

Si teniu qualche vidre trencat, crida al 473819 i el vos posarem tot d'una.

Cerc feina per fer a ca meva. Tipus ceràmica, sabates o similar. Tel. 297067.

Cerc feina de representant d'arts gràfiques o comercial de publicitat. Tel. 297667.

Es confecciona o arregla qualsevol peça de vestir, cortines, coixins, etc. Tel. 771005.

Es passen treballs a màquina i per ordinador. Netedat i rapidesa. Tel. 771005.

Gabinet de Psicologia. Neurosis, trastorns de caràcter, psicoteràpia infantil, depressió. Tel. 427193.

Cerc feina per guardar nins a la comarca de Cala d'Or. Tlf. 842156.

Jubilat de 60 anys, s'ofereix per cuidar jardí, garaix, xalet, etc. Carnet de conduir camions i cotxes. Tel. 971477217.

Cerc al.lota en règim aupair. 28.00 mensuals, cuidar nadó 11 mesos, matrimoni fent feina fora, Cridar de 8-8'30 matí o a partir de les 10'15 del vespre. 971757831.

S'ofereix mariner amb experiència per a tenir cura i netejar vaixells. Lluís 971 604 790 - 609 723 707.

PERSONALS

Atenció, catalans i catalanes independentistes. Vull carterjar-me amb tots vosaltres. Estic boja pel bon rock català: Sau, Els Pets, Lax'n'busto. No us talleu i escriviu a Marta. Indústria, 114-08030 Malgrat de Mar.

Als Països Catalans es fa molt bona música! M'agrada, però, en especial la que surt de Mallorca a càrrec d'en Tomeu Penya. Independentistes, si somnieu en una nació lliure plena de música catalana i de vibracions nostres, escriviu-me: Francesc Bujet. Passeig del Migdia, 32-2-3-17200 Palafrugell.

Ens agradaria carterjar-nos amb al.lots i al.lotes que com nosaltres estiguin penjats/penjades per Lax'n'busto i que defensin la nostra llengua. Raquel Llagostera Costa. Gardènia, 4-08880 Cubelles.

Cercam gent entre els 18 i els 45 anys per excursions, sortides, etc. Abstenir-se els qui vagin de mala fe. Apartat 1.792 Ciutat.

Pensionista de 78 anys, 1'80 d'altària, català. Vull conèixer senyora pensionista entre el 50 i 70 anys, per no estar tot sol. Tenc bona pensió i pis amb 5 habitacions i dos banys. Cerca'm al 462536. Ferran.

Hola! Som una al.lota felanixera. Som molt independentista, iestic boja pels Sau, pels Ocults i pels Pets. Segur que si m'escriviu feim una gran amistat. Som molt divertida. Adéu. M. Glòria. Carrer d'en Magallanes, 29- 07670 Porto-colom.

Vull intercanviar revistes, còmics, fanzines i adhesius amb tots aquells joves que estiguin orgullosos de tenir sang catalana o basca a les seves venes. Pau Arranz- C/ 2 Volta 31- 07209 Son Mesquida-Mallorca.

Cerc femella maca, romàntica i amb les ungles llargues. Escriviu a: Oscar carrer Blanquerna, 58 - 07010 Palma.

Jove de 29 anys, fadrí, amb estudis universitaris, agra-dós i simpàtic, desitjaria conèixer al.lota formal de 20 a 27 anys. M'agrada el ball de saló i som bastant actiu. Anima't i escriu-me a l'apartat 690 de Ciutat.

Hola, Em dic Raquel i tenc 14 anys. Tenc ganes d'escrivir-me amb gent de 14 a 16 anys. Si vols escriure'm... Raquel González-C/ Ansel Calvé, 13, 1er 3er-08950 Espulgues de Llobregat (Barcelona).

Som un alemany de 38 anys, cerc amigues i amics per a sortides i més. També vull estudiar la llengua mallorquina. Escriviu-me a la Bústia Postal 97 - 07080 Ciutat.

Sóc un noi de 31 anys. Solter. No minusvàlid. Voldria mantenir correspondència amb noia minusvàlida que tenguí bon caràcter, culte, es senti sola. Escriviu a la Bústia Postal 163 - 08400 Granollers (Vallès Oriental).

Cerc al.lota sense fills de 22 a 28 anys. Signe Lleó o Sagitari, que sia capaç d'estimar sense traïció. Telefona'm al 512018 dies feiners a partir de les 23 hores.

Atenció: administrativa cerca amigues i amics per a sortides, excursions, i a l'estiu anar a la platja. Bústia Postal 1400-07080 Ciutat.

Capritxós, especial, diferent i atractiu jove de 27 anys, cerca dona independent i intel·ligent que vulgui companyia, carícies, massatges i sexe durant les seves estades al principat, a canvi d'ajuda econòmica. Manel 907843901-973603214.

Hola, al.lotes, noies, *ragazas*. Som dos joves de 24 anys, morens i atractius que desitjant conèixer al.lotes *enrollades* i catalanoparlants, si és possible, per a fer acampades, organitzar festes, sortir e marxar i passar-ho bé durant l'estiu. Som genials. Anima't que ets jove. Escriviu a C/ Joan Alcover, 1 Algaida (Mallorca) C.P. 07210.

Hola, soc un noi de 16 anys i estic interessat en carterjar-me amb gent que també defensi l'alliberament nacional dels països Catalans. M'agraden "Els Pets" "Brams" i "Jo t'ho diré". Enric Blanc. C/Montcada, 1 - 08291 Ripolllet.

A família amb al.lot entre 12 i 15 anys, que vulgui no passi l'estiu voltant pels carrers, matrimoni jubilat ofereix unes vacances pagades entre el 24 de juny al 10 de desembre, a canvi de petita ajuda en el manig d'una barca. Pot aprendre a navegar, pescar, fer immersió, anar amb bicicleta, etc. Oferim ambient familiar, serietat i possible respàs d'alguna assignatura suspesa. Tel. 937 882 328.

Naturalesa, la mar, la muntanya, una pel·lícula, un cafè... si ests dona, atractiva i divertida, t'he de conèixer urgentment. Bútia postal 1174 - 07080 Ciutat de Mallorca.

COMUNICATS

Si vols rebre la revista L'ILLA gratis, la pots demanar a Edicions Bromera, Polígon Industrial, 46600 Alzira. Tel. 96-2402254

Per a tots aquells i aquelles que vulguin lluitar contra l'invasor, contra els traïdors, contra l'explotació obrera, i per una terra lliure i catalana, els Maulets tenim obert l'apartat de correus 349 C.P. 43480 de Salou (Tarragona), per a qualsevol informació o col·laboració contra l'ocupant.

Si voleu rebre una subscripció gratuïta al Butlletí de la Fundació per la Pau (entitat contra l'armamentisme i la guerra) podeu adreçar-vos al telèfon (93) 3025129 o al carrer Pau Claris, 89, Barcelona 08010.

Si voleu rebre llibres en català gratuïts sobre diferents temes d'actualitat, socials o teològics, sols us cal escriure a *Cristianisme i*

Justícia, carrer Roger de Llúria, 13, Barcelona 08010, o telefonau al (93) 3172338.

La delegació catalana de la CSEM, grup d'ajut als països de l'Est, fa una crida per enviar roba, menjar, sabates, medicines etc. Per demanar adreces on enviar-ho personalment, podeu adreçar-vos a: Benjami Planes, CSEM, passatge Miquel Carreres, 11, 08206 Sabadell. Tel. (93) 7262 918.

Professora titulada fa classes de solfeig, piano i harmonia. Individuals i en grup. Tel. 756114. Magdalena.

Universitària fa classes de repàs d'EGB i català a la zona de Pere Garau de Ciutat. Tel. 243383.

Si voleu intercanviar adhesius, revistes, informació, etc, sobre el tema d'alliberament nacional, escriviu a l'Associació «Xavier Romeu». Apartat de correus, 36. 43480 La Pineda. Tarragona.

El Consell Nacional Català ofereix diversos llibres, gratuïtament, a tot aquell que els els demani, al voltant dels drets i història de la comuna pàtria catalana. Podeu escriure a l'Apartat 15.071 de Barce-lona-08080.

Si voleu rebre informació sobre les Joventuts d'Esquerra Republicana (JERC), i rebre els nostres butlletins, escriviu ara mateix a: JERC-Illes. Santiago Russinyol 1, àtic. 07012 Ciutat de Mallorca.

Estam interessats en un intercanvi cultural amb persones i institucions dels Països Catalans que desitgin informar-nos sobre el passat i el present del dits països i estiguin interessats en qüestions vinculades a l'Argentina. Escriviu-nos a: Baigorria 1337 .200 Rosario-Argentina.

Acció Cultural del País Valencià i el Bloc Jaume I ja és a Internet. Si voleu intercanviar propostes d'acció i lluita, o informar d'activitats, etc., podeu connectar: ACPV @vlc.servicom-es

Vos recomanem boicotejar les ONG's espanyoles AGNUR España, Médicos del Mundo i Unicef amb els bancs espanyols Central Hispano i Banco de Santander que els donen suport.

Subscripcions gratis a còmics en català per a nins de 6 a 10 anys. "El Llaüt de Xàbia" - Apartat 53- Xàbia 03730 Patrocinat pel Magnífic Ajuntament de Xàbia.

Cursos gratuïts de llengua andalus. Podeu adreçar-vos a: LENGUA (Ensenyansa a Dittansia de la Yenwa Andalus) P. Pedro Romana, 1-4-2-14007 Còrdova.

Si queu rebre el Puxa Asturias en to casa, y de baldre,

sólo tienes qu'enviar la dirección a: Endecha Astur-Puxa. Cai Llangreu, 10, 2^a-Xixon 33206-Asturies.

La meua col·lecció té 20.000 adhesius polítics. Faig exposicions. Crec persones que hem facin arribar enganxines de l'Esquerra Revolucionària. Paniello-Apartat 139 - 22400 Monsó-Osca.

"El Full" és una publicació interna de l'Associació Roca i Ferreres. Si voleu rebre'l gratuïtament comuniquen-us el vostre nom i adreça: Apartat de correus 9247, 08080 Barcelona.

Lluita, la revista de l'independentisme valencià és a Internet: <http://www.estelnet.com/lluita>.

Si voleu afiliar-vos a sindicats nacionals catalans: C. S. C * 93 4541188.

Oferim de franc cursos bíblics i subscripcions a revistes cristianes en català: Ajuda Evangèlica dels Països Catalans. Apt. de Correus 1.022. 12995 Castelló. Tlf. (964) 207607.

Els Castellans de Mallorca, necessitem gent!! Si t'agrada passar-ho bé. Si vols tenir nous amics sans i saludables. Si t'agrada fer pinya amb un projecte nou: Feste Casteller!! Vine a veure'ns!! Assagem els dissabtes a l'Escola d'Adults son Canals. Carrer son Canals, 10. Telèfon 452414, Isidre.

Pintors, escultors, fotògrafs, etc., interessats en exposar les seves obres, així com gent interessada en comprar o simplement en visitar l'exposició del moment, podeu passar pel Café es Museu. Carrer Guillem Timoner, 10-Felanitx.

Grup folclòric sense gaire pretensions cerca sonadors i sonadores, cantaires i gent engrescada per seguir fent coses. Actuem alguna vegada, no guanyam gaire, però ens ho passam d'allò més bé. Ens reunim els dimecres a les 20'30 al Rafal Vell (Antiga escola). Som gent acollidora. Trucau al 971 505374

Els nacionalistes interessats per un sistema d'intercanvi cultural i turisme alternatiu per a nacions sense estat, podeu informar-vos a: Turisme Alternatiu: Bústia Postal 1.171 Castelló 12005. Es tracta d'un sistema de llarga trajectòria provada arreu del món, molt adaptable i econòmic.

Les persones interessades en les activitats de les Associacions i clubs UNESCO poden adreçar-se a la Federació Catalana de la Unesco: Mallorca, 207-08036 Barcelona. Tlf. 932534367.

Necessitam persones amb idees i ganes de tirar endavant

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL

Nom.....DNI.....
Cognoms.....Tel.....

ATENCIÓ

- Escriviu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriviu dins el requadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:
L'ESTEL, Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

PETITS ANUNCIS

vant la nostra llengua i la nostra cultura. Associació la Brúxola. Tlf. 93 4353323.

Coleccionau Fanzines? Voleu saber que fan els/les independentistes del Tarragonès? Subscriviu-vos al Butlletí del Col·lectiu independentista "El Timbaler de Bruc". Per 600 peles el rebreu cada dos mesos durant un any. Bústia Postal, 7- 43893 Altafulla.

Si us interessen les llengües minoritzades de més a prop, adreçeuvos a: **Llengües Vives**. Bústia Postal 5224/08008 Barcelona.

Si vol rebre l'*Euskararen Berripapera* (en foraster) gratuïtament escriviu a: Hizkunta Politikarako. Wellingtongo Dukea, 2-01020 Vitoria-Gasteiz (Araba).

Coleccionista d'adhesius compra, canvia, recolleix material d'esquerra revolucionaria o independentista. Coleccionisme I.S.G. Bústia Postal, 135-48980 Santurzi-Biskaia.

Col·laboreu! Ajudeu-nos! Per un projecte de documentació d'indrets de les Illes i dels Països Catalans necessitem targetes postals (noves o utilitzades de "Escudo de Oro" Biblioteca Catalana de Krefeld - Box 1665 D-47716 Krefeld Alemanya. Tel. 07-49215126635.

Classes particulars. Totes les assignatures i tots els nivells. Petits grups. Professors/es titulats. Preus econòmics. Telf. 971467931. Ciutat de Mallorca.

Classes particulars d'hebreu, grec i llatí a tots els nivells. Jordi 971242795

Piano Blues, Jazz, Rock. Classes particulars. Harmonia moderna. 971242795 Nanel.

A tots els valencians que vulguen contribuir a la construcció nacional del País Valencià. L'associació cívica Tirant lo Blanc us espera. Som els nacionalistes valencians. 963879408.

Sóc professor d'una DIWAN (escola bretona) i escric i llig català. Envieu-me Informació sobre els Països Catalans, especialment de tema d'ensenyament: Gràcies. Joel Donnart-44, Hent Frinaoudour, Penc'hoad-F-22860 Plourivou Breizh/Bretanya - Estat francès.

El Call, la revista dels jueus dels Països catalans és a internet. <http://www.fortunecity.com/victorian/coldwater/252>.

Acaben d'editar-se els Evangelis segons sant Mateu, sant MARC I SANT LLUC, en versió interconfessional, en llengua catalana, en cas-

settes i CD. El seu preu per joc és de 3.000 ptes. Posteriorment s'editarà l'evangelí segons sant Joan. També hi ha editat tot el Nou Testament en Braille en llengua catalana, i edició interconfessional. Són 22 volums, i es poden demanar a Mn. Joan Magí, Parròquia de sant Pere i sant Pau, 43007 Tarragona.

Grups de llonguets, està molt interessat en crear una penya d'aficionats de l'equip de rugbi català USAP. Interessats cridar al 971 200 810. Lluís.

Ha nascut Correfoc!!! Una revista de literatura i Història catalanes. 64 planes 250 ptes. Col·labora-hi o feste'n subscritor. Tlf. 971 200 810. Lluís.

A Ciutat estam creant el primer equip de rugbi català de Mallorca. Els Almogàvers. Interessants cridar al 971 200 810. Lluís.

Menorquines i menorquins! per dir prou a l'asserviment colonial espanyol, organitza't i lluita amb el Col·lectiu Independentista de Menorca CIM. Per rebre informació, escriu a CIM - Bústia Postal 24 - 07700 Maó.

Família de Mallorca cerca al.lota (Au Pair) pèr tenir cura d'un nin de 2 anys a partir de la primera setmana de desembre del 99, durant un període de 8 mesos. Cridat a partir de les 20'30 al 34/971 757 831.

BORSA DEL MOTOR

Si vol un cotxe nou de la nostra gamma, véngui i en parlarem. Agència oficial Renault. Tel. 413867. Son Ferriol.

Venc Harley Davison Heritage Softail Clàssic. Modelo 95 matrícula IB 1995 BY. Tlf. 971820717.

VENDES

Venc piano marca TLEYEL, un quart de coa, en bones condicions. Mig milió de pessetes. Tlf. 939 373 151.

Venc figures d'escaiola noves per decorar o policromar: àngels, betlems, fruites, flors... per lots o a la menuda. Trucau capvespres i vespres al 971 29 44 44.

Venc embarcació Borràs 640. Bon estat i bon preu. Tlf. 971 865 405

Venc solar de 1.200 m². A la barriada de Bellavista, a ses Cadenes de s'Arenal. 8 milions de pessetes. Tlf. 971 441 629 - 971 441 289.

TERME DE SES SALINES

Fa 23 anys que en Mateu Llasser fa i ven artesanía en pell a la seva botiga de sa Colònia. Tel. 971 655 285

Fa 5 anys que na Joana Garcies és la madona de la botiga de Regals Joana a sa Colònia. Tel. 971 655 779

Fa 6 anys que na Francesca Salvà va obrir la botiga de Fotos Francisca a ses Salines. Fa fotos i reportatges arreu de la comarca. Ara va un any que també ven premsa. A la foto amb la seva filla Caterina. Tel. 971 649 424

Fa 12 anys que en Miquel Roig regenta el Magatzem Ribes a Ses salines. Pinsos, adobs i productes per a l'agricultura. Tel. 626 371552

Fa un any que en Miquel Roca va obrir el Taller Auto Boat Roca a sa Colònia. Adoba motors de barco. Tel. 971 655 222

Fa 8 anys que en Tomeu Silvestre d'Eivissa i na Carme Reina de Còrdova regenten el Restaurant es Tamarells a sa Colònia. El guisat eivissenc i el peix fresc és la seva especialitat. Tel. 971 655 299

Fa 35 anys que en Joan Bauçà va obrir el Restaurant Port Blau a sa Colònia. Peix fresc de les aigües de Cabrera. Menú a 2500. A la carta una mitjana de 5000. Tel. 971 656 555

Fa dos anys que n'Alexandre Ribiar i na Claudia Brochetti regenten el Bar Tambucho a sa Colònia. Despatxen les tapes, les baguettes i els pa amb oli. Tel. 971 655 738

Fa 3 anys que na Maria Bonet va obrir el Cafè Sense Nom a sa Colònia. Un bar de coloniers que obri els horabaixes i fins a la mala hora de la nit. Juguen a darts i son tractats amb amabilitat. Tel. 971 656 270

Fa 4 anys que en Miquel Ferrer regenta el Bar Les Estrelles a sa Colònia. Despatxa entrepans i begudes. Són del Mallorca. El seu padrí, en Biel Martorell va obrir aquest bar fa 34 anys.

Fa 3 anys que en Tomeu Galmès regenta el Bar s'Escar a sa Colònia. Entrepans i begudes. Tel. 971 655 800

Fa 5 anys que na Margarida Vidal regenta la botiga de regals "La Noria" a sa Colònia. A la foto amb la seva dependenta Assumpció Gallego. Tel. 971 655 007

CRONOLOGIA DE LA HISTÒRIA DE CATALUNYA (XLVIII)

PER RICARD COLOM -TLF. 964 207607

Més enllà de la dictadura, topam amb una historiografia que no valora la seva pròpia singularitat. I això no ve del franquisme sinó de l'època de la creació de l'Estat espanyol. El plantejament del Decret de Nova Planta és treure la història i la identitat de tots els territoris de llengua i cultura catalanes fins a aconseguir la negació de llur pròpia història i confondre-la amb una història conjunta amb Castella. És per aquesta raó que avui dia hi ha tantíssimes persones que no tenen consciència de la pròpia història i que només l'identifiquen amb una història que els ve de fora, amb barbaritats com la de **Los Reyes Católicos**. Això els converteix en analfabets. El més greu, però, no és la ignorància de la gent, sinó que tenen prestada la consciència de llur pròpia singularitat. Tot plegat fa molt difícil que puguin sentir-se responsables i ser-ne defensors. (**Jordi Mª Solé i Sabaté** al llibre **Jo no soc espanyol**).

1481: Comença a funcionar la Inquisició a Castella. D'entrada té un caràcter antisemita. Els reis miren d'imposar-la també a la Confederació, com a forma de cesarisme encobert i per a fer negoci amb les confiscacions, però els poders civils i eclesiàstics catalano-aragonesos desconfien del poder reial.

El Papa s'oposa a Isabel i Fernando, els quals li suggereixen noms de possibles inquisidors catalans: Jutgler, Orts, Gualbes..., Casseta, general dels dominics.

Els diputats valencians, enmig la Gran Fam, encarreguen a Pere Compte el portal i finestrals del Palau de la Generalitat.

Moltes cases són enderrocades a Barcelona per massa carregades de censos.

Les residències reials hi són abandonades: Ja feia temps que Barcelona havia perdut la capitalitat política de la Confederació en tots els sentits.

"Constitució de l' Observança": el rei sols pot governar segons les lleis i constitucions del país, es tracta d'un règim pactista "moderat".

Els portuguesos reconeixen els drets de domini de Castella sobre les berbers illes Canàries.

Inici de la campanya contra el regne musulmà de Granada.

ca. 1481: El Cardenal Joan de Margarit, bisbe de Girona, es fa ressò del parer de les altes esferes: "l'aplaudiment universal que acompanya vostra emprea contra el rei moro de Granada, el qual per molt temps ha retingut bona part d'Espanya no sens oprobri e detriment de la unitat ibèrica..." (es refereix, és clar, a la unitat religiosa, gran lema de l'època davant l'incessant avanç turc).

1481-1483: Provença és finalment annexionada a França i ocupada militarment, després de quasi 3 segles de sobirania formal però satèl·litzada als interessos de París.

8.10.1481: Les reaccionàries Corts principatines promulguen la constitució "Com per lo senyor": derogació de la sentència interlocutòria del Magnànim i retorn als drets senyorials sobre les remences. Els propietaris rurals s'afanyen tot seguit a cobrar els "talls" (contribucions) endarrerits.

5.11.1481: Sentència sobre pagaments durant la guerra civil.

1482: Estampada a València la col·lecció dels Furs. Pere Compte i Joan Guivarró comencen la construcció del Palau de la Generalitat Valenciana.

"Sepultura de mossèn Francí d'Aguilar", breu epitafi de Joan Roís de Corella a un cavaller valencià, mort a la guerra contra Granada.

Primera versió vernacle de "La Imitació de Crist" d'en Kempis, ben lliure, "esplanat de latí en valenciana llengua", amb dedicatòria de na Isabel de Villena. Aquest tresllat és estampat a Barcelona.

Implantació del nou model d'Inquisició "castellana" (cesària) a València, tot aprofitant la Gran Fam el rei obté del Papa la ratificació del nomenament de Joan Orts i Cristòfor de Gualbes.

Tanmateix el Papa nomena 8 nous inquisidors dominicans per a vindicar el seu poder front a Isabel i Fernando.

Ciutat de Mallorca té uns 15.000 habitants, 45.900 a tot l'illa.

Cristòfor Colom proposa a Joan II de Portugal d'anar a les Índies orientals via l'Atlàntic.

Expedició castellana contra Gran Canària.

La Inquisició comença a espadir els habitants de Còrdova. Milers de famílies andaluses fugen de les ciutats, amb un greu caos econòmic, davant l'enduriment repressiu. L'alt grau de secularització que ha presentat sempre el camp andalus és ben bé atribuïble al fet d'haver estat el lloc de refugi per als musulmans fugitius de la Inquisició.

11.1482: Primera pedra de la Sala de Contractació de l'elegantíssima "Llotja de la Seda", símbol de l'esplendor de la València renaixentista i "hanseàtica", i un dels millors monuments del gòtic civil europeu.

1482-1488: Diego Cão, navegant portuguès al servei d'Alfons V i Joan II, descriu el delta del riu Congo

(1484) i explora les costes occidentals africanes al sud del paral·lel 22 (Àfrica del Sud).

5.2.1483: Comencen pròpiament les obres de la "Llotja de la Seda", sota direcció -també- del mestre gironí Pere Compte, ajudat per Joan Iborra.

1483: València és la major ciutat de la Confederació, i la 2^a de la Península, per darrere de Granada. Té uns 60.000-75.000 hab. (40.000-45.000 el 1418), xifra semblant a les de Gènova, Florència o Roma. Poques ciutats sud-europees la superen (Venècia, Nàpols, Milà...) en població. Creix a muntó per immigració de tot arreu.

Morella i Xàtiva superen els 10.000 habitants, Castelló en té uns 5.500, Vila-real 3.000, Alacant 1.700...

En total al Regne valencià hi ha uns 160.000 musulmans i uns 140.000 catòlics. Els moros són majoritàriament pagesos sota règim senyorial, sovint arraconats en zones deprimides i sense poder polític: un règim d'"apartheid".

Saragossa té uns 18.000-19.000 hab. i ja no pot somiar a imposar els seus furs a València. Barcelona en té uns 20.000 i ha decaïgut molt durant tot el segle. Perpinyà uns 12.000, Ciutat de Mallorca 15.000.

Comença a funcionar a València la nova Inquisició "castellana".

El Papa Sixt IV nomena Tomàs de Torquemada (de família judeo-conversa) com a Inquisidor general d'Aragó.

Per defugir mals majors, Joan Roís de Corella clou la seva etapa d'escriptor profà.

Pesta al Regne de València.

Imposició de la nova Inquisició a Barcelona.

Començ d'una 2ª revolta remença.

Nova revolta d'Hug Roger, comte de Pallars.

Pla de redreçament de les finances municipals a Barcelona, per Pere Coromines.

Decret (no aplicat) de foragitament dels jueus d'Andalusia i d'altres llocs.

La Inquisició comença a actuar a Jaén.

C. Colom veu refusat pels portuguesos el seu pla d'atènyer les Índies orientals per l'Atlàntic.

Els castellans ocupen Gran Canària.

30.8.1483: El rei concedeix la construcció de la Universitat de Mallorca.

10.11.1483: Martí Luter, futur reformador, neix a Eisleben (Saxònia).

1483-1484: Els temporals fan malbé part de la muralla marina de Barcelona.

1483-1486: Pesta al Principat.

1483-1520: Vida del pintor Rafael, màxim grau de la perfecció renaixentista.

1.1.1484: Huldrych Zwingli, futur reformador evangèlic-social, neix a Wildhaus (Toggenburg, Suïssa alemanya).

2.1484: Avalots a València per la manca de pa.

28.4.1484: Els castellans es llencen a la invasió de la resta de les illes Canàries. A muntó guanxes, berbers no islamitzats, són esclavitzats i venuts arreu, de vegades a ports catalans, com València.

3.6.1484: "Ordinacions" d'assegurances marítimes.

1484: "València és molt millor i està més sumptuàriament guarnida que qualsevol altra ciutat del rei d'Aragó en tots sos estats. Per ço hi resideix molta aristocràcia" (Nikolaus von Papplaw, viatger alemany).

El municipi de València concedeix un préstec de 375.000 lliures al rei.

Mor el cardenal gironí Joan Margarit i Pau, a Roma. Es tracta de l'erudit humanista més destacat de la Confederació.

Consagrada la basílica de Sta. Maria de Vilafranca del Penedès.

Elegit a Barcelona un cònsol de mercaders venecians.

Els reis nomenen Torquemada (l'Inquisidor general d'Aragó), com a Inquisidor general de Castella, amb amplíssims poders. Faria matar unes 3.000 persones a la foguera, tot i rebre 200 advertències papals per a exigir-li moderació i clemència. Aquest sàdic psicòpata, però, no en fa cas, tot adduint "la fe que en ell tenien els reis". Introducció de la Inquisició a Saragossa.

Bartolomé Dias obre el camí a l'Índic en doblar el Cap de les Tormentes (rebatejat, ara, com a Cap de Bona Esperança).

9.1484: Pere-Joan Sala aixeca a Mieres (la Garrotxa), a la muntanya, una nova remença, amb boicot de pagaments als senyors. La revolta s'escampa rebent devers la Selva, el Vallès i el Maresme.

11.11.1484: Probable data de naixença de Bartolomé de las Casas, a Sevilla, de família judeoconversa. Segons altres fonts menys fiables naix cap al 1474-1475.

1484-1492: Papat del feble i corrupte Innocenci VIII: la compra de càrrecs entre la Cúria esdevé general, i abunden les butles falses. El rei Fernando li regalarà 100 esclaus, repartits pel papa entre cardenals i noblesa romana.

1484-1515: València-ciutat lliura al rei més de 8 milions de sous en préstecs.

d.1484: Graven l'entrada de mercaderies d'alemanys i savoians a Barcelona.

Represa de l'exportació de draps a Nàpols. Ω

Foldas

Carrer de Manacor, 121-C

Tel. 27 85 18

07007 Palma de Mallorca

SERVEI OFICIAL

SERVIAUTO ARENAL S.A.

Carretera Militar, 185 • Les Cadenes
Tel. 26 81 11 • Fax 74 32 77
07006 S'Arenal-Palma (Mallorca)

**el lleu de tots
mereix un
respecte
FORA FUMS!**

Filipines: Violència i presos alliberats

El 1992, a Zamboanga, un evangelista i dos tècnics foren assassinats als estudis de la FEBC durant una emissió de ràdio en llengua tausug. Les emissions foren llavors interrompudes, però s'han reprès fa poca.

A l'illa de Jolo, al sud de Filipines, hi ha un moviment musulmà secessionista. El 20 de novembre segrestaren en Robustiano Hablo i demanen un rescat equivalent a més de 130 euros. En Robustiano és el fill d'un dels "ancians" de la sola parròquia protestant que subsisteix a l'illa.

"Portes Obvertes" manté la formació de predicadors laics al Sud de Filipines, són tots ex-musulmans, plens d'entusiasme per anunciar l'Evangeli a llur poble, entre una gran opressió i persecució.

René Camahort, tancat per 5 anys en Aràbia amb falses acusacions en condicions inhumanes i d'isolament, es dedica ara a fer cursos nocturns en una escola bíblica de Manila. També pren cura de 4 de sos infants. Son fill René Jr. ha deixat de nou la llar perquè no accepta que son pare no es vengui de l'home qui ara viu amb sa mare.

L'any darrer també han estat repatriats a Filipines R. Macubahay, A. Enríquez i Rudi Martin, però es troben sense feina.

Indonèsia: progrms i crema d'esglésies

A Ambó hi ha hagut més de mil morts, la majoria civils, en la guerra civil entre cristians i musulmans, amb 40.000 refugiats.

Indonèsia és un enorme conglomerat inviable d'ètnies diverses que el Govern ha intentat amalgamar a través de l'Islam. A la Casa Blanca pensen que és un Estat explosiu que crea inestabilitat internacional, i donen suport a la independència del Timor Oriental. Sobretot les ètnies de majoria cristiana, com els Papuns, reclamen l'autonomia, però també ho fan ètnies musulmanes com els d'Acweh, els quals han introduït la xaria (legislació confessional islàmica) en llur regió, amb conseqüències desastroses per a la minoria cristiana.

"Portes Obertes" hi amaneixen, a 20 indrets distints, 20 seminaris de "Més que vencedors", adreçats a preparar l'Església davant una eventual persecució.

A les Moluques també hi ha hagut progrms i violències. El president del "Fòrum per la comunicació cristiana i la reconciliació a les Molu-

ques", professor Jan Nanere, perdé son propi fill durant els combats. Així i tot visita els camps de refugiats per tal d'aportar-hi ajut tant a musulmans com a cristians.

A Padang 6 persones foren damnades sota l'acusació d'haver "forçat" una jove a fer-se cristiana, i sols les dones han estat alliberades, mentre esperen ser jutjades. També Endang Jesaja, un musulmà de Java occidental convertit al Crist, ha estat condemnat per això a 4 anys de presó. També han detingut l'home que el batejà.

El president Abdurrahman Nahid, però, és de línia pacífica i moderada i s'esforça per pacificar el complicat trencaclosques ètnico-religiós d'aquest Frankenstein que és l'Estat indonès. Tot i això els avalots continuen. Així, el passat 2 de novembre membres del "Front de defensa de l'Islam" calaren foc a una església protestant de Jakarta i àdhuc no deixaren actuar-hi els bombers. En una hora tot l'edifici quedà destruït... Els incendiàries no tenien pas por de la policia, la qual disparà a l'aire però no en detingué cap d'ells. Com de costum, els avalotadors havien estat duts de fora per a provocar aquests danys. Diumenge següent els fidels s'aplegaren damunt les runes de llur església, a cel obert, segons el costum de coldre damunt les cendres encetat el 1996, any quan nombroses esglésies foren destruïdes a Indonèsia, entre elles la del barri universitari de Depok (P.O.). Ω

TERME DE SES SALINES

Fa un any que na Maria Mª Riera i Oliver de can Beió de Manacor i de Maià a sant Joan de Sineu és la titular de l'Apotecaria de ses Salines. A la foto amb la seva auxiliar. Tel. 971 649 144

Fa 18 anys que na Maria Glòria Mora regenta la botiga Mobles ses Salines. Tenen sucursal a s'Arenal al carrer dels Trencadors, cantonada sant Cristòfol. Tel. 971 649 463

Fa un any que na Caterina Vicenç ha obert la botiga de venda de premsa ca na Cati al centre de ses Salines. Tel. 971 649 244

Fa 5 anys que en Bernat Salom, amb en Miquel Portell i en Bartomeu Galmès, obren la Ferreria es Torrent a la barriada des cementiri de ses Salines. Posen portes i treballen l'alumini. Tel. 971 649 589

Fa 4 anys que na Maria Ant. Roca és la secretària de l'Agència d'Assegurances Burguera-Rigo a des Salines. Tel. 971 649 620

Fa 12 anys que n'Elisabet Salvà, a qui veiem amb sa filla Maria del Mar, regenta el Forn can Xesquet a ses Salines. Va obrir aquest forn el seu padrí Francesc Xesquet l'any 1923. Tel. 971 649 588

Fa 3 anys que n'Aniceto Delgado de Ciutat Real ven el cupó dels cecs a ses Salines i als Llombarts. Tel. 971 163 155

Fa 12 anys que en Silvestre Vicenç va obrir el magatzem de material de Construcció i eines can Silvestre a sa Tanca des Pedreguer de ses Salines. Té un camió de transport i dues pales per excavar. Tel. 971 649 309

Per fer eficaç l'ensenyament en català

Tenim, als Països Catalans, tres models d'ensenyament en català, prou diferents entre ells, que mostren, així mateix, una eficàcia diversa, segons les característiques de cadascun. Al País Valencià, que és la comunitat "autònoma" de les tres on la situació és més difícil, es va optar, a l'hora de canalitzar la qüestió de les llengües vehiculars dins l'ensenyament, perquè fossin els pares i mares dels alumnes els que decidissin si l'ensenyament havia de ser en català o en espanyol per a llurs fills. La conseqüència d'aquest model ha estat que una part dels pares i mares han optat per les línies en "valencià" (una part no majoritària, però sí ben considerable, atenent a la situació sociolingüística del país), mentre que d'altres han optat per a les línies vehiculades en espanyol. D'aquests dos grups, és bastant clar que els alumnes que estiguin en el primer esdevindran ciutadans bilingües, capacitats realment per funcionar en català o en espanyol, segons ho requereixin les circumstàncies, mentre que els segons, que només tenen la llengua catalana com a matèria de l'assignatura de "valencià", només seran plenament competents en castellà. La situació és complicada perquè, a més de no garantir ni de bon tros la competència de tots els ciutadans del País Valencià en les dues llengües oficials de la comunitat autònoma, divideix l'alumnat per motiu de llengua. El problema d'aquesta divisió entre estudiants que reben l'ensenyament en una llengua i estu-

dians que el reben en l'altra és d'un abast més que considerable, perquè no només es divideix l'alumnat quant a llengua vehicular, sinó quant a sensibilitat en moltes altres coses. Record que fa uns mesos es va emetre per TV3 un reportatge sobre l'ensenyament a Euskadi, i el que deien els estudiants que tenien l'ensenyament en euskara i aquells que el tenien en espanyol semblaven realment de dues societats que no tenguessin res a veure entre elles.

Al Principat de Catalunya i a les illes Balears i Pitiüses, en canvi, s'ha optat per un altre model, quant a la divisió entre grups per raó de llengua: tots els alumnes van a classe junts, independentment de llurs opcions lingüístiques. Difereix, en canvi, el model proposat quant a llengua vehicular. Mentre a Catalunya s'ha optat perquè la llengua vehicular principal de l'ensenyament sigui el català, a les illes Balears i Pitiüses es proposa un model "bilingüe" corregit, en què, com a mínim, el cinquanta per cent de l'activitat educativa es faci en català.

Actualment, a les Illes, ja es pot constatar clarament que, igual que el bilingüisme és un mite (com deia Lluís Aracil fa ja molts anys), l'ensenyament en un cinquanta per cent en cada llengua també ho és. A la majoria de centres educatius d'Eivissa i Formentera, per exemple, la llengua vehicular fonamental és el castellà, i el català s'usa tangencialment en algunes matèries. Són encara una minoria les

escoles que superen aquest mínim del cinquanta per cent que estableix la llei mateixa. Ara bé, per molt que hi hagi una forta disfunció entre la realitat i la llei, aquesta no acaba de reajustar-se, i enguany hi ha les mateixes mancances que podíem observar l'any passat.

Per corregir aquestes disfuncions i per fer eficaç l'ensenyament en català, emperò, s'ha fet una proposta per a la qual ja fa temps que es recullen signatures. La proposta és la següent: "Demanam un decret que assegurí que l'ensenyament a tots els nivells i a tots els centres de les illes Balears es vehiculi íntegrament en català i que tinguí en compte la realitat cultural -geogràfica, històrica, literària, etc- de totes les terres de parla catalana". Es demana aquest decret després de constatar que "és imprescindible normalitzar l'ensenyament de les Illes Balears amb vista a un futur pròxim i llunyà; i la normalització que sempre han reclamat les forces cíviques és un ensenyament plenament català".

Governar és prendre decisions valentes, encara que no siguin del tot ben acollides per una part de la gent, que siguin efectives, que promoguin avanços i, en definitiva, que a la llarga resultin beneficioses per al conjunt de la societat. La petició de decret feta a les illes entenc que va totalment en aquesta direcció. Ω

BERNAT JOAN I MARÍ
President d'ERC-Balears i Pitiüses

L'antifranquisme a Mallorca. VI LLIBRE

El paper de la cultura catalana en la lluita antifeixista.

Publicació del llibre Cultura i antifranquisme (I)

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

Mai no hauria imaginat que "personatges" provincians, la majoria procedents de les fileres dels que abandonaren la lluita pel socialisme, l'autodeterminació, el leninisme i la república, m'atacassin de la manera salvatge i desenfrenada com ho feren, fins arribar a la agressió física

En el petit resum de les meves memòries de la lluita antifranquista editat per "El Tall" l'any 1994 (L'antifranquisme a Mallorca, 1950-1970) hi havia algunes petites pinzellades referents a la situació de la cultura a Mallorca en temps de la clandestinitat. Em referesc a capítols com "Artistes i escriptors contra la dictadura" (pàg. 30); "L'Ull de vidre" (pàg. 53); "Una certa misèria cultural" (pàg. 70); o "Llibreria Logos: un magatzem de material marxista per a l'oposició", entre d'altres. És prou evident que el llibre que comentem només volia ser un simple recordatori sentimental d'alguns aspectes de la lluita antifeixista a les Illes, com ja advertia a la introducció. Era ben lluny (ens els anys 1992-93), quan començava a redactar-ne les primeres pàgines, d'imaginar el sotrac que produiria l'any 1994. Parl de la polèmica que s'esdevingué: més de dues-centes pàgines d'articles, comentaris, cartes al director. I també, no mancava més!, pamflets contra el llibre i la meua persona procedents dels sectors més estantissos de l'estalinisme illenc (exmilitants del PCE i d'algun grupuscle estalinista). Mai no hauria imaginat que "personatges" provincians, la majoria procedents de les fileres dels que abandonaren la lluita pel socialisme, l'autodeterminació, el leninisme i la república, m'atacassin de la manera salvatge i desenfrenada com ho feren, fins arribar a la agressió física (tenc, en els meus arxius, la documentació adient procedent de la policia municipal, dels jutjats, de l'hospital de Son Dureta). Precisament en el capítol del llibre Cultura i antifranquisme a Mallorca (Edicions de 1984, Barcelona 2000) titulat "Els mallorquins de Josep Melià" hi ha una petita aproximació a aquesta criminalització comesa pels sectors estalinistes i carrillistes, és a dir, per l'aparell burocràtic (PCE, PSOE...) que, mentre els revolucio-

naris illencs lluitàvem per la República, el socialisme i l'autodeterminació, se seia amb els franquistes reciclats per a pactar el repartiment de sous i poltrones. En aquesta campanya d'alguns membres de l'aparell burocràtic carrillista s'hi afegiren periodistes servils, exburòcrates sindicals de CC.OO. i PCE; joves estudiosos del fet de la clandestinitat, d'aquells que només saben veure la participació d'un sol partit en la lluita antifranquista (en aquest cas del PCE) i que criminalitzen qui no combregava -ni combrega!- amb una visió tan poc científica visió de les coses. Tanta ràbia visceral em va fer pensar en la conveniència d'anar ampliant aquestes breus memòries publicades pel meu bon amic, l'editor Lleonard Muntaner, en la col·lecció d'història "El Tall".

S'ha de tenir en compte que, per a la majoria de capítols d'aquesta nova aportació a la història de l'antifranquisme illenc (parl del llibre Cultura i antifranquisme), he aprofitat moltes de les investigacions fetes quan era col·laborador habitual del diari Balears

Des d'aleshores (1992-1994) he anat ampliant els meus escrits referents a l'època de la transició dedicant especial atenció a la història de l'esquerra revolucionària de les Illes, al paper del reformisme quant a la divisió del moviment obrer i quant a la lluita contra la república, el marxisme i l'autodeterminació. També he treballat en la història del comunisme a les Illes (amb informació sobre l'OEC i altres grups comunistes); l'evolució del PSM (partit en el qual vaig militar durant un temps). La història dels antipopulars Pactes de la Moncloa (1977), de la feina feta en el Congrés de Cultura Catalana, en defensa de la unitat obrera i popular enfront la divisió i pactes amb la patronal propugnada per les forces proburgeses, hi és ben present en la majoria dels meus escrits. Igualment m'he preocupat d'analitzar el paper de les joventuts comunistes de les Illes (les JEC), de fer les oportunes referències a les aportacions de les avantguardes feministes de la transició (parlant especialment del GAD, fundat per militants de l'OEC, MCI i dones independents). A les pàgines de la revista L'Estel, i des del mes d'abril de 1994 fins al

moment en que escric (febrer de l'any 2000) han estat publicats (per entregues) sis llibres referents a l'antifranquisme a les Illes, donant-hi especial importància al paper de la cultura en la lluita antifeixista.

S'ha de tenir en compte que, per a la majoria de capítols d'aquesta nova aportació a la història de l'antifranquisme illenc (parl del llibre Cultura i antifranquisme), he aprofitat moltes de les investigacions fetes quan era col·laborador habitual del diari Balears. Em referesc als dos-cents articles damunt fets de la nostra història (des de l'Edat Mitjana fins a la transició) que es publicaren en la secció "Fets i personatges" de l'esmentat diari, des del més de setembre de 1996 fins al juliol de 1998, moment en què, per motius professionals, vaig entrar a col·laborar en el diari El Mundo-El Día de Baleares. També s'hi han recollit (i ampliat) estudis publicats a la revista El Mirall de l'OCB i Lluc. S'han actualitzat moltes de les investigacions culturals i històriques publicades en les revistes i premsa de Ciutat (i el Principat) d'ençà l'any 1968 fins al 1984 (em referesc a les col·laboracions publicades a Diario de Mallorca, Última Hora, Cort...). Molt útil en aquest treball que ens ocupa ha estat poder treballar amb l'ampli ventall d'articles que hi ha recollits en la meua

col·lecció de premsa clandestina comunista (OEC, MCI, POR, etc.) en la qual (especialment en la d'OEC) vaig col·laborar activament. Recordem que vaig ser cofundador de la revista dels comunistes de les Illes (OEC) Democràcia Proletària... Aquesta revista, la principal de l'esquerra revolucionària illenca, va ser fundada en el meu domicili de Ciutat.

Ara bé: els dos-cents articles publicats en el Diari de Balears des del setembre de 1996 fins al juliol de 1998, juntament amb els dos llibres publicats per capítols (cinquanta articles de tres pàgines cadascun) en El Mundo-El Día de Baleares des del mes de març de 1999 fins al moment de redactar aquestes retxes (febrer de l'any 2000), formen la columna vertebral de Cultura i antifranquisme, el llibre que acaba de sortir a Barcelona editat per Edicions de 1984.

El llibre que acaba de publicar "Edicions de 1984" (Barcelona, 2000) consta de trenta-quatre capítols i de seguida hom comprova que l'esforç per anar bastint aquest arsenal historiogràfic ha estat considerable

El llibre que acaba de publicar "Edicions de 1984" (Barcelona,

2000) consta de trenta-quatre capítols i de seguida hom comprova que l'esforç per anar bastint aquest arsenal historiogràfic ha estat considerable. He pogut endinsar-me en bona part d'aspectes culturals mallorquins armat amb tot aquest material previ del qual parlàvem una mica més amunt. Sense la ingent acumulació d'articles, estudis, dades, diaris i revistes de totes les tendències, sense haver parlat amb molts protagonistes (la importància de la història oral), tot plegat com a producte de dècades de recerca i d'aplec de documentació, no hauria estat possible iniciar la feina. A part s'ha de recordar que el sotassinant ha participat directament en bona part dels esdeveniments que s'expliquen en el llibre. Sense tota aquesta mena d'elements previs hauria estat inútil la tasca de redactar Cultura i antifranquisme.

Com ja hem dit, Cultura i antifranquisme consta de trenta-quatre capítols. El primer, "Art i literatura en els anys seixanta", és una recapitulació de les influències culturals que sacsejaren la part més progressista de la intel·lectualitat catalana dels anys seixanta i setanta. Després faig la història de les Aules de Poesia, Teatre i Novel·la (1966-1968), per a continuar explicant alguns aspectes

L'ANTIFRANQUISME A MALLORCA VI LLIBRE

de M. López Crespí

Cada quinze dies a **L'ESTEL** (d'agost de 1999 fins a l'agost de l'any 2000)
Per demanar números endarrerits, telefona al **971 26 50 05**

E P ! !

PARES, EDUCAU-ME EN CATALÀ, A MALLORCA HI HA EL MEU FUTUR

quasi completament desconeguts de la història de la nostra represa cultural; em referesc a les proves de l'any 1968 per fer de la revista Lluç una revista progressista, propera a certs plantejaments marxistes i antifeixistes. S'analitzen en un altre capítol qüestions del Congrés de Cultura Catalana sistemàticament deixades de banda (malgrat la importància històrica que tingueren) per determinats estudiosos. L'ampli capítol dedicat als germans Villalonga (i especialment a Llorenç Villalonga) ha tengut en comte la majoria de treballs que s'han fet aquests darrers damunt la figura del conegut militant de *Falange Española y de las JONS*. La importància de Josep Melià i del seu llibre *Els mallorquins* ha estat estudiat en "Els mallorquins de Josep Melià". Tracten del teatre i de la seva importància cabdal en la consolidació i regeneració de la nostra cultura els

capítols "El teatre modern a Mallorca", "Pere Capellà (Mingo Revulgo)", "Anys setanta: els premis de teatre en la lluita per la normalització del català", "Les Germanies i el teatre mallorquí de la revolta", "Un homenatge teatral als estudiants assassinats per la dictadura franquista", "Entrebancs per al desenvolupament del teatre mallorquí contemporani" i "Portugal 1974: els antifeixistes illencs i la Revolució dels Clavells". En ser el marxisme un component bàsic, per no dir essencial, en la formació de la majoria d'intel·lectuals que des de tots els àmbits culturals participaven activament en la lluita per la normalització de la nostra cultura i contra la dictadura, he cregut convenient deixar-ne constància. Així, hi ha alguns capítols dedicats especialment a l'aportació del marxisme; els titulats "La influència de Trotski i d'Andreu Nin en els comunistes de les Illes" (tres

capítols), "L'anticolonialisme a les Illes", "En defensa del marxisme: l'Ateneu Popular 'Aurora Picornell'" i "1976: viatges a Itàlia" palesen clarament aquesta influència.

Es pot trobar una aproximació al paper del cinema, la poesia i l'art en la lluita per la llibertat (i com a material que ja és en curs d'ampliació per a properes edicions del llibre que ens ocupa) en els capítols "La poesia de la resistència", "L'avantguarda cultural mallorquina dels anys seixanta i setanta", "1956-57: el cinema franquista a sa Pobla". Finalment el paper dels intel·lectuals mallorquins és analitzat en "Gabriel Alomar", "Els escriptors mallorquins i l'antifeixisme", "Alguns intel·lectuals al servei de les classes dominants mallorquines", "1974: literatura i lluita per la llibertat", "Literatura i antifranquisme: Miquel Ferrà Martorell" i "Literatura, cultura i lluita per la llibertat". Ω

Gent de caràcter

SETMANARI UNIVERSITARI "CATALUNYA CAMPUS"

HTTP://WWW.CATALUNYA-CAMPUS.COM

CARRER DE PROVENÇA 209 1ER 1A

08008-BARCELONA

TEL 934.109.593

E_MAIL: LLOPRATS@TELELINE.ES

Srs.

Als finals dels anys 20, la societat catalana es va plantejar un curiós debat públic. Calia optar entre l'educació del caràcter i l'educació de la intel·ligència o de la personalitat. La primera postura la va defensar laconicament Batista i Roca, distingit patriota fundador de Minyons de Muntanya i de Palestra. La segona postura la va argumentar Cardó i Sanjoan, rellevant canonge de la seu de Barcelona.

La conclusió d'ambdós, en contra d'alguns pensadors i escriptors del seu temps, va resultar paradigmàtica. No calia optar per cap de les dues opcions, doncs les dues postures educatives es complementaven.

La generació activa que es va formar durant la Mancomunitat volia respondre molts reptes importants. Sota l'esguard polític d'Enric Prat de la Riba i pedagògic d'Alexandre Galí, educadors i periodistes es van desfer per estudiar les millors opcions per formar la seva joventut.

Anys més tard, el debat continua viu. La formació dels adolescents resulta, si més no, complex i difícil. Els professors i les escoles senten la pressió ambiental dins les pròpies aules. No cal dir que, educativament la universitat ha renunciat explícitament a aquesta funció, tot prevalent la mera transmissió generacional de coneixements.

El fons de la discussió, i sense afany filosòfic, rau en considerar la mateixa educació com un mitjà

o com una meta. Educar en el caràcter vol dir fer joves obedients, ordenats, atlètics,... segons els diferents matisos, en canvi, educar en la intel·ligència o la personalitat suposa creure en la llibertat del jove, tot permetent, per dolorós que sigui, les seves equivocacions.

De fet no són contradictòries ambdues vies perquè l'educació en el caràcter -disciplina, realitzacions,...- pot esdevenir una tècnica o instrument útil per formar persones conscients i lliures, es a dir, l'educació en la personalitat.

Tanmateix, si una cosa tenen en comú és l'exigència envers els formadors. Educar en la personalitat suposa haver d'admetre el fracàs momentani del qui vol créixer, i compartir aquest patiment puntual resulta angoixant. Educar en la

intel·ligència planteja haver d'ésser referent coherent, a prova de les més insensates provocacions, i ésser coherent a estones és fàcil però sempre no.

Educar en la personalitat exigeix als monitors o professors creure en les millors possibilitats de qualsevol infant, jove o adult, i sovint apareix la desesperació al no trobar-les per enlloc.

Educar, segons van argumentar Batista i Roca o Cardó i Sanjoan, no sols és esperar pacientment en el procés de millora, sinó atrevir-se a exigir deures concrets i punyents. I, precisament, això darrer, és el que ja no s'estila. Ni pares, ni mestres i molt menys companys, volen ésser els "dolents" que toquen la cresta recordant, i encara menys, exigint, tantes actituds errònies inherents a qualsevol persona. L'única excepció seria els qui ho fan per estimació. Tot i que costi entendre que estimar, a vegades, significa exigir. La dita catalana "qui et vol bé et farà plorar", més que mai no pot ésser qüestionada. Ω

Llorenç Prats-Sagarra és editor-adjunt de 'Catalunya Campus' lloprats@teleline.es

TERME DE SES SALINES

Fa 28 anys que na Margalida des Bodegon regenta el Restaurant Baraona a ses Salines. El va obrir en Joan Baraona fa 53 anys. Recomana la caldereta, la mariscada, l'arròs notari. Se menja a la carta a una mitjana de 3.500 ptes. Tel. 971 649 130

Fa un any que l'advocada i gestora Caterina Portell ha obert la Gestoria Portell a ses Salines. Tel. 971 649 754

Fa 10 anys que en Biel Paredes regenta el Restaurant Ca na Maria Vela a ses Salines. Te el local llogat als hereus de na Maria Vela, la madona que ho havia regentat tota la vida. Despatxa menús a 900 ptes. a la carta se menja per una mitjana de 3000 ptes. Tel. 971 649 121

Fa 35 anys que en Perico Vidal va obrir el Taller Vidal als Llombards. Abans arreglava motos, ara cotxes. Tel. 971 653 906

Fa un mes que na Joana Rosselló i en Pere Josep Medina han obert el Forn i Pastisseria Sa Farinera a la Plaça de les Creus de ses Salines. Tel. 971 649 725

Fa 17 anys que en Marc des Llombards regenta la Cafeteria La Torre a Cala Llombards. El seu sogre, n'Andreu Barceló va obrir aquest local fa 30 anys. És del Mallorca i de l'Atlètic Bilbao. Tel. 971 163 155

Fa 15 anys que na Jaumeta Mas, a qui veiem amb la mainada, és la madona del Bar can Xili als Llombards. Van obrir aquest local els seus pares fa 40 anys. Són del Barça. Tel. 971 653 492

Fa un mes que en Jörg Riese de Colònia regenta el Restaurant so n'Amer a ses Rotes Velles de Cala Llombards. Els vespres se menja a la carta per una mitjana de 2000 ptes. Tel. 696 585 111

RESTAURANT ELS PESCADORS

Port Colònia de Sant Jordi
Tel. 65 66 04

RESTAURANTE SES ROQUES

Carretera Campos a Colònia Sant Jordi, Km. 7'500

http://www.arrakis.es/~eb6wf

E-Mail: eb6wf@arrakis.es

Tel. 971 655514 - CAMPOS (Mallorca)

Reflexions al voltant de la qüestió nacional catalana (i II)

MIGUEL ÀNGEL RODRÍGUEZ I FERNÁNDEZ-POLITÒLEG

Si el que volem (i d'això es tracta) és que els immigrants que viuen, per exemple, a Alacant, Fraga, Sabadell, Ciutat de Mallorca, Perpinyà o Andorra la Vella se sentin nacionals d'un país que s'estén des de les Corberes fins a Múrcia, aleshores allò que caldrà serà mostrar tota la geografia nacional d'una forma clara, nítida, sense giragonses de cap mena, sense pors ni vergonyes. Aquells catalans que anomenen el seu país, amb la boca petita quasi sempre, "Països Catalans" en realitat l'únic que demostren és no creure's llur projecte nacional (o caldria dir "projectes nacionals"?), i si ells no tenen clar quina és llur pàtria, no poden esperar que els nou vinguts ho tinguem més clar que ells, els autòctons. Si els catalans (nous o vells) amb consciència nacional volem que València, Tamarit de Llitera, Inca, Gata de Gorgós, Sant Cebrià del Rosselló o Igualada siguin vistes pels immigrants com a ciutats pertanyents a una mateixa nació, una nació que no és ni l'espanyola ni la francesa, aleshores caldrà dir-ho directament, car la millor manera d'entendre les coses és parlant clarament, sense subterfugis.

Com a anècdota, diré que la primera vegada que vaig llegir això de "Països Catalans" escrit en un paper vaig pensar que els tals "països" es referien a les contrades que composaven la oficial "Comunitat Autònoma de Catalunya", és a dir, que el Maresme era un "país" català, a l'igual que el Barcelonès, el Baix Empordà o la Garrotxa; el que no podia ni imaginar-me és que amb el nom "Països Catalans" es tingués la intenció d'abastar el territori comprès entre les Corberes i Múrcia, illes orientals incloses.

És més, ningú no s'ha parat mai ni un moment a pensar per què no s'ha plantejat anomenar "Països Espanyols" al que avui dia es coneix amb el nom d'"Espanya"?; i els independentistes andalusos, perquè diuen al seu país "Andalusia" o "Al-Andalus" (tots dos noms singulars) i no "Països Andalusos" malgrat haver estat l'actual Nació Andalus, antigament, fragmentada (igual que la catalana) en multitud d'estats independents?; i els castellans, com és que no es refereixen a la seva terra com a "Països Castellans"?; no vindrà a tomb, amb això de la mentalitat lineal?

Aquesta mentalitat lineal dels andalusos (dels castellans, dels aragonesos, dels astur-llionesos,...) es

troba en la base del fracàs de qualsevol intent de regeneració de l'Estat espanyol, engegat quasi sempre pels "malabaristes de l'intel·lecte", els catalans. Sempre he dit que és molt més fàcil que un andalus accepti un projecte independentista que no pas un projecte federalista o confederalista. Per als andalusos, o bé Catalunya és Espanya, i per tant els catalans s'han de comportar com a espanyols en el sentit clàssic del terme (és a dir, que han de parlar en "espanyol", animar a la selecció espanyola de futbol, anar a les curses de bous, etc.); o, per contra, Catalunya no és Espanya i aleshores allò que ha de fer és independitzar-se. El que no és acceptable per a una gran part dels andalusos és que Catalunya sigui un "fet diferencial" dins Espanya, que sigui una nació dins una altra nació més gran (l'espanyola), que sigui una altra manera de veure Espanya ("dir-nos catalans és la nostra manera de dir-nos espanyols", segons paraules de Jordi Pujol). Per a l'andalús mitjà, o Catalunya és una nació amb totes les de la llei (i per tant crea el seu propi estat independent) o bé Catalunya és una regió espanyola i es comporta com a tal. Aquesta mentalitat lineal dels andalusos fa que qualsevol intent de fer d'Espanya un estat plurinacional i plurilingüístic quedi condemnat al més estrepitos dels fracassos.

Com que els andalusos tenen aquesta manera tradicional de veure les coses, no és d'estranyar que a mi (fill d'andalusos), particularment, no em resulti atractiva una Catalunya (o una Andalusia, o una Euskadi, o una Galiza,...) federada o confederada dins el marc estatal espanyol. Per a defensar una Catalunya autònoma dins l'Estat espanyol, prefereixo quedar-me a casa i no defensar res; a mi, l'únic projecte que em resulta atractiu per a Catalunya, és l'independentista, perquè si haig de lluitar, m'estimo més lluitar per la total llibertat i no perquè l'amo em llanci unes engrunes de pa dur. Si decidís fugir del caci que m'explota, me n'aniria ben lluny i per sempre més, o sinó no intentaria escapar-me, però el que no faria mai seria fugir cent metres.

El català autòcton que, amb bona intenció, intenti integrar els nou vinguts a base de mitges tintes, que se n'oblidi, car no aconseguirà res. Si ens volen integrar, que ens tractin com a catalans a tots els efectes, començant per la matèria lingüística. El català que davant un immigrant parla en castellà "per educació", el que en realitat està

fent és insultar el nou vingut, ja que, en no xerrar-li en català sembla com si l'estigués dient "mira, tu no ets català i no ho seràs mai, i com que no ets dels nostres i mai no t'acceptarem com a tal, no penso parlar-te en la nostra llengua, que a més no vull que aprenguis". És com si una persona estigués menjant pastissos i, en veure que s'acosta una altra, els desés per a no haver de compartir-los amb el nou vingut, seria això una mostra de bona educació?, de cap manera!; doncs amb la llengua catalana passa el mateix, els catalanoparlants l'hem d'oferir generosament i solidària als qui encara no la coneixen, i així demostrarem que som educats. Si, per contra, sempre que ens parlin en castellà nosaltres sistemàticament amaguem la llengua catalana, serem uns mal educats i uns racistes, car no estem tractant els nou vinguts com a la resta de catalans, ensems que estem evitant que s'integrin a ca nostra. Mal favor m'han fet a mi els vells catalans que m'han parlat en castellà, per llur culpa m'he hagut de deixar molts diners en aprendre el català per altres vies!!

Jo no sóc nacionalista sinó internacionalista i solidari, i és per això que defenso la independència de Catalunya i de totes les nacions oprimides del món. Per tal que un poble sigui internacionalista, s'ha d'internacionalitzar, s'ha de projectar solidàriament al món; i com sóc internacionalista (i no nacionalista) vull que el meu país, Catalunya, i el país dels meus avantpassats, Andalusia, tinguin representació internacional (a l'ONU, a les competicions esportives internacionals,...). Per contra, els nacionalismes acèrrims, tancats i insolidaris (l'espanyol i el francès, en el cas que ens afecta) són els qui no volen que Catalunya s'internacionalitzi, és a dir, que s'independentitzi; i per això no dubtaran, els nacionalistes espanyols i francesos (molts d'ells disfressats de catalanistes, aragonesistes, valencianistes, alacantinistes o mallorquinistes) a inventar-se les mil i una excuses per a continuar mantenint Catalunya segrestada dins els murs estatistes d'Espanya i França, que no són més que corralets que ens tanquen i impedeixen la nostra projecció internacional (ista) com a poble. En un món que s'internacionalitza, on tota mena de barreres estan caient estrepitosament, no entenc com a Catalunya encara existeix gent tan radical i tancada que s'oposi a l'esfondrament dels murs de contenció hispano-francesos que els nacionalistes exacerbats ens han llençat

damunt, als catalans, per a dividir-nos com a poble i tancar-nos en unes fronteres caduques i desfasades.

Jo no sóc "separatista", car no vull separar res. Ans al contrari, vull unir, unir totes les terres catalanes que els espanyols i francesos s'han escarrasat amb tanta fúria a separar, repartint-se primer el nostre territori "por justo derecho de conquista" (per just dret de conquesta), i trossejant després els espanyols la part que els ha tocat de Catalunya en comunitats autònomes i províncies separades, segregades, a l'estil de cledes per a xotets on els catalans ens hem de dedicar a pasturar ignorant-nos mútuament amb la finalitat d'"ofrenar noves glòries a Espanya". I no sols vull unir totes les terres de la Nació Catalana en un únic ens administratiu (la República Catalana), sinó que també vull unir Catalunya, solidàriament, a tots els pobles lliures de la Terra. Així doncs, els únics que poden ésser qualificats com a "separatistes" a Catalunya són aquells que volen continuar mantenint separades, deslligades, les diferents terres catalanes, alhora que malden per mantenir separats els catalans de la comunitat internacional a la qual pertanyem per natura.

Sóc tan internacionalista que no m'importa defensar la independència del país on vaig néixer, malgrat no ésser el país dels meus avantpassats; sóc tan internacionalista que no m'importa defensar la independència del

país dels meus avantpassats, malgrat no ésser el país on vaig néixer; i sóc tan internacionalista que no m'importa defensar la independència de tota la resta dels països del món, malgrat no ésser ni el país on vaig néixer ni el país dels meus avantpassats.

El nacionalisme català no existeix, malgrat que molts que no són nacionalistes catalans es qualifiquin com a tals. Els que defensen la independència de Catalunya, com ja he dit, som internacionals i, per tant, no-nacionalistes; per contra, aquells que no volen la independència de Catalunya (i aquí entren els autonomistes, els federalistes, els confederalistes, els del "fet diferencial" i d'altres per l'estil) són nacionalistes espanyols i francesos. Així doncs, el nacionalisme català no existeix.

Per totes aquestes raons, idò, sóc totalment anti-nacionalista, car el nacionalisme (espanyol i francès) ha estat el gran virus que ha infectat tota la fibra social catalana al llarg dels segles i que, avui, amenaça amb enfrontar els ciutadans de Catalunya entre ells mateixos.

M'agradaria, finalment, animar els nous catalans a la reorganització i defensa de la nostra dignitat com a persones, per a no permetre que els nous caci i els líders estil "Oncle Tom" ens manipulin auto atribuïnt-se la nostra representació, legítimitat aquesta que ningú no els ha atorgat. Ω

TERME DE SES SALINES

Fa mig any que en Peter i na Sabine de la Suïssa de parla alemanya regenten el Restaurant La Pergola als Llombards. Els seus cuiners de països centre europeus fan cuina mallorquina i internacional, també cuina vegetariana. Tel. 971 163 359

- * Els germans Bonet són els amos de la Metalisteria Ses Salines. Fan forja, acer inoxidable, manteniment de fàbriques i hotels etc. Són 10 operaris. Tel. 971 649 061
- * Fa 16 anys que en Joan Barceló de Porreres va obrir el Taller de reparació de cotxes Barceló a la barriada del Cementiri de ses Salines. També ven i repara eines de jardineria. Tel. 971 649 253

Fa 25 anys que en Felip Joan de Manacor i ne Concepció Egea regenten el Bar sa mallorquina a Colònia. Menús a 850 ptes. A la carta se menja per una mitjana de 2000 ptes. A la foto amb el seu nebot que els ajuda. Tel. 971 166 071

CALA D'OR
BUGADERIA
RENTAT EN SEC
TINTORERIA
LAVANDERIA

lavado en seco - dry cleaning
chemische. reinigung - laundry

Avda. Belgica, 3.
tel./fax: 971 64 37 40
07660 - Cala d'Or

RECORDA

Quan hakis llegit aquest periòdic, si no en fas la col·lecció, regala'l a un amic, veí o parent

EL PAÍS HO NECESSITA

TERME DE SES SALINES

Fa 4 mesos que na Catalina Puigserver, na Marcelina Monzon, na Tomasina Ribas i na Miriam Benítez s'associaren per regentar el Restaurant Els Pescadors dins el Port de sa Colònia. Se menja peix a la carta a una mitjana de 3.500 ptes. Tel. 971 656 604

Fa un any que na Joana Maria Mari d'Eivissa regenta Sa Nàutica a sa Colònia. Ven efectes nàutics i de pesca. Tel. 971 656 501

Fa 6 anys que en Sion Verger és el president de la Llar dels Padrins de sa Colònia. Són 250 associats que hi poden menjar, i juguen a cartes, i fan excursions i ballen d'aferrat... Tel. 971 656 064

Fa 3 anys que na Maria Garcies de Campos a qui veiem amb sa filla Caterina Maria, regenta el Restaurant ses Roques a sa carretera de Campos a sa Colònia quilòmetre 7'50: despatxa menús a 850 ptes. A la carta a una mitjana de 1500 ptes. Tel. 971 655 514

Va 25 anys que en Miquel Nadal i na Jaumeta Mas regenten l'Estanc des Llombards. Els seus pares obriren aquest estanc fa 60 anys. En Miquel és mestres d'obres i fa xalets i cases. Tel. 971 653 952

Les vaques de l'exili

JOAN CABOT CALÇAPECU

Na Francina menjava herba amb delit, tot fent via cap envant amb el cap cot. Al seu darrere, un esbart de mosques es disputava les buïnes que la vaca deixava caure amb la sola prevenció d'enravenar la cua en el moment crític de l'evacuació. Badant badant, els banyons feren cata-cloc amb alguna cosa consistent; la vaca aturà la seva deriva i alçà, desmenjada, el caparrot. A tocar del morro hi havia la cara d'una congènere, amb els ulls esbatanats i la boca plena d'alfalç.

-A ver si miras por onde andas! -rondinà la vaca envestida.

-Ho sent, anava distreta -es disculpà la campanera.

-Xa que atopaches comigo, poderiaste presentar.

-Jo nom Francina; i tu?

-Eu me chamo Cleopatra. Son galega e veño de Pastoriza, unha póboa que non està moi lonxe de Lugo.

-Jo som una vaca mallorquina, de Campos.

-¡Ah! Oe, ¿e ti sabes qué carallo facemos aquí, en terras de Castilla, pacendo á beira dun matadoiro? ¿Por qué che trouxeron neste lugar, a ti?

-Vatua! -exclamà la vaca campanera-, demanes pel broc gros, tu! Anem a pams. Pel que sé, a Brussel·les hi ha una casa plena de senyors que manen molt, i diuen que hi ha massa llet en el mercat i que per això va molt barata i que els ramaders d'arreu es veuen estrets. I per adobar-ho han

decidit que només faran llet les vaques del nord (de França en amunt), i que les altres feim nosa. Així que ara ofereixen recompensa per llevar-nos d'enmig, i per reblar-ho han tallat el grifó de les subvencions.

El meu amo està que talla claus, perquè a més resulta que no plou! I passa que l'han anat a veure uns senyors que són d'un partit que és molt popular, i l'han convençut que la culpa és del govern -no el govern de Brussel·les (que pren decisions contra nosaltres), ni el de Madrid (que no sap o no vol negociar per contrarestar-les), sinó el que hi ha a Ciutat. El meu amo diu que el conseller d'Agricultura, en Joan Mayol, és un bruixot de pa amb fonteta que no sap fer ploure, i que això amb els altres no passava. Afigura't si n'està, d'enfadat, que l'altre dia va agafar el tractor i se'n va anar a llaurar les avingudes de Ciutat.

-Entón, ¿estás aquí por un malentendido?

-Sóc aquí perquè els de Brussel·les no ens volen. Emperò, al meu amo li han fet el cuc del orell malalt i ha agafat la currola que el govern d'ara ha nascut amb una mena de pecat original que el fa culpable de tots els mals passats i presents.

-¡Xa sodes raros, os mallorquins!

-Prou que ho devem esser. Jo he llegit una micòia, i pens que el surrealisme no arrelà a Mallorca per manca de contrast: no és possible transgredir la lògica de les coses en una societat mancada de lògica.

-En Galiza sí que hai racionalidade, pero témola escondida.

-I com és, això? -s'encuriosí l'ungulat mallorquí.

-Vou contarcho. A mi tamén me botaron os señores eses de Bruxelas, que obrigaron ós nosos gandeiros a meterse o leite polo cu, en plan lavativa. E claro, a peña cabreouse un montón e foron faltar có presidente da Xunta. E Fraga díxolles ben clariño que, por decisión de moi enriba, Galiza fica fora do mapa europeo da produción leiteira, que a Xunta non pode facer milagres e que xa se sabe, que Europa ten esas cousas e hai que adaptarse; e nada, que con boas palabras envioulles a semear pementos de Padrón.

-I quedaren convençuts, els ramaders gallecs?

-Pois sí e non, como pasa sempre en Galiza. Sí, porque entenden que a Xunta ten unha marxe de manobra moi limitada; non, porque o exceso de dependencia estrangula tamén outros sectores da nosa economía.

-I llavors què fa la gent, allà?

-Polo de agora, a maioria encoméndanse a Fraga, resignados a vivir coas alas cortadas nun suburbio marxinal de Europa; pero outros reaccionan contra a doble dependencia española e europea, e apostan pola xestión soberana dos propios recursos: é a xente do Bloque Nacionalista Galego.

-La racionalitat amagada...

-...que va saíndo á superfície, a modíño.

-Trob que tu i jo tenim moltes coses en comú -observà la campanera-, encara que la meua gent no se'n vulgui témer.

-Sí. Coido que isto pode se-lo principio dunha grande amizade -rubricà la gallega. Ω

FIRA DE MAIG A CAMPOS

Molt trista ha estat la Fira Agrícola i Ramadera de Campos d'enguany, pocs compradors, pocs venedors i mala maror. Jo no se perquè fan aquesta fira deia un home a l'altre. Si els pagesos no collirem res, si la llet enlloc de pujar davalla, si al camp enguany tot seran pèrdues.

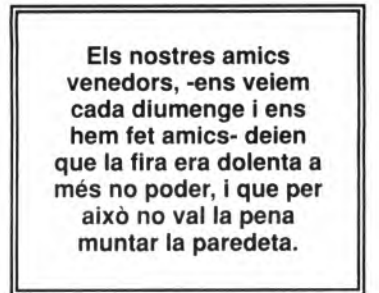
El dissabte, al concurs de vaques frissones, el tècnic de la Conselleria d'Agricultura detectà una vaca sense identificació o ordenà paraitzar el concurs morfològic. La crispació dels ramaders anà en augment i fins i tot alguns insultaren al conseller Mayol. Se n'endugueren les vaques i n'hi posaren unes quantes de cartró que, naturalment, ja tenien preparades. Per això el dia de la fira, el batlle de Campos se passejava per la fira amb el Govern de l'any passat. President Mates, Conseller Cardona, Consellera Estaràs etcètera.

El batlle de Campos se passejava per la fira amb en govern d'antany.

Sota un sol de justícia a un poble sense arbres els compradors corrien a cercar un poc d'ombra a les exposicions de pintura o de brodats. Per això trobarem a na Miquela Garcies, restauradora de mobles que té el taller al carrer de sa Ràpita, 54, tel. 971 652 189

Els nostres amics venedors, -ens veiem cada diumenge i ens hem fet amics- deien que la fira era dolenta a més no poder, i que per això no val la pena muntar la paredeta.

En Sebastià Mas i n'Antònia Rigo són els amos del Taller de Ferro Forjat Can Gasparet de Campos. Tel. 971 650 628

Fa 2 anys que na Margarida Mascaró ha obert la botiga Animalandia a la Ronda de Jaume II de Campos. Ven tot allò relacionat amb l'oci i la natura. També té perruqueria per a cans. Tel. 971 651 212

Na Trinitat Jaume, natural de Manacor i veïna de Campos pinta damunt fusta, la majoria de vegades reciclada, prunes i flors. Tel. 971 650 321

S A C A P O L A D O R A

Quatre illes, un país, cap frontera

Les illes oblidades, obra de Gaston Vuillier publicada l'any 1983, recull els viatges de l'autor a Mallorca, Menorca, Eivissa, Cabrera, Còrsega i Sardenya. A Formentera no hi va anar perquè un capellà menorquí, en Joan Torres, que posteriorment fou bisbe de Menorca, li digué que allò era una roca pelada "on només hi trobareu dos llacs salats i tres esglésies fortificades... I, per aquestes coses sense interès, us arricau a passar algunes setmanes abandonat sobre aquella roca, submergit en l'abandonament i la misèria".

Quatre illes, però, sí: Mallorca, Menorca, Eivissa i Cabrera.

Els Verds en Formentera Critiquen Joan Buades

Xavier Àlvarez, president del GOB de Formentera va declarar que "Joan Buades no ha actuat de forma correcta (...) Esper que no contribueixi a deteriorar la imatge del moviment ecologista en general, pel qual tanta gent ha treballat durat molts anys".

Sembla que en Xavier Àlvarez fou un gran valedor de Joan Buades en el passat congrés de Els Verds d'Eivissa en què Josep Ramon Balanzat guanyà de forma clara i absoluta, tot i que posteriorment renuncià a ésser el candidat a diputat al

Parlament balear per les nombroses pressions internes suposadament dirigides pel candidat perdedor.

Tota una història de deslleialtats i fraticidis.

Intel.lectuals Catalans perillosament espanyolitzats

Resulta impressionant veure com els valors espanyols tradicionals, que es fonamenten en el rendisme i l'escassa capacitat emprendedora i d'adhesió al progrés (sense entrar en la valoració del que aquest pugui tenir de positiu o de negatiu), afecten els intel·lectuals catalans d'avui dia.

L'Avui del dia de Sant Jordi fa un ampli sondeig entre els escriptors nostrats i ens permet descobrir que la majoria d'aquests són força reticents -per no dir contraris- a la potenciació de l'ús dels recursos que Internet posa al nostre abast: són molt pocs els que pensen que es tracta d'una nova eina de la qual els catalans en podem treure profit si ens hi aplicam a fons i demostren una preocupant manca d'interès per la teranyina mundial.

Això no seria massa greu si fos un pensament compartit pels escriptors d'arreu del món occidental on estam físicament, econòmicament i culturalment inserits, però la realitat és que aquest posicionament es correspon amb el que mantenen els autors espanyols (d'aquests ja ens ho esperàvem) i s'allunya dels emprenders holandesos, britànics o nord-americans anglòfons.

S'ho haurien de fer mirar, els intel·lectuals catalans, ja que una de les característiques que precisament defineix la nostra societat en relació a les noves tecnologies de la informació i de la comunicació és el seu punt innovador i capdavanter: nosaltres disposam d'uns percentatges dels recursos d'Internet que fan empal·lidir els espanyols i totes les seves empreses especulatives en valors tecnològics.

Intel.ligència militar

Així acaba el text del *pronunciament* del general Miguel Primo de Rivera:

Este movimiento es de hombres: el que no sienta la masculinidad completamente caracterizada, que espere en un rincón sin perturbar los días buenos que para la Patria preparamos. Españoles: ¡Viva España y viva el rey!

Valor militar

Allà cap al 1920, el colonialisme espanyol al Marroc ja es limitava només a les regions de Yebala i del Rif, les dues poblades per berebers que tenien una notable vocació guerrera: matar un adversari era una espècie de ritu d'iniciació i un testimoni de virilitat i l'atac per sorpresa o a traïció tenia el mateix valor que el combat cos a cos i cara a cara.

Tot i que els rifenys estaven molt mal armats, feren la vida impossible als espanyols fins que els derrotaren

a Annual el juliol de 1921 i els de la tribu de Beni Urriaguel, comandats per Abd-el-Krim, crearen els següents versos destinats als seus enemics monolingües espanyols: *Inglaterra paga y pega / Francia paga pero no paga / España ni paga ni paga*.

CIU vota Aznar: Cil Buele ja havia avisat

Quan, durant la campanya electoral, el cap de llista del PSM, socis de CiU, va declarar que el seu partit podria donar suport tant a Aznar com a Almunia, era perquè ja devia tenir prou clares les intencions dels seus socis de Convergència i Unió i no els volia disgustar, especialment quan sabia que ell no tenia la més remota possibilitat de resultar elegit.

Què se'n farà ara de la *Declaració de Barcelona*, després de les actituds radicalment diferents del BNG, el PNB i CiU en el debat d'investidura?

Pel que fa al PSM, corren rumors que estudia trencar el seu acord amb CiU a les properes eleccions europees i concórrer-hi conjuntament amb ERC, un tema del qual ja se n'hauria tractat a alt nivell i que es justificaria perquè els nacionalistes mallorquins consideren que l'actitud de CiU és suïcida i cal aprofitar les bones relacions entre Mateu Morro i Carod Rovira per establir una nova aliança de to progressista. Resta per veure què n'opina Esquerra Republicana de les illes, d'aquesta entesa, ja que tenim constància que els indepen-

dentistes tenen una especial prevenció davant les indecisions i els canvis de rumb que experimenta constantment el PSM.

Fa uns mesos, el DdB deixava entreveure en una nota de Picornell que Esquerra Republicana de les illes podria desaparèixer... ¿per integrar-se al PSM com a corrent d'opinió?, ¿per fundar un nou partit o passar a formar part d'altres ja existents? Aniria bé que en Picornell ens precisés la solidesa de les seves fonts d'informació, ja que veim difícil que des del PSM o des d'ERC ens puguin donar una resposta aclaridora del que es pot estar gestant d'amagat.

Ens fallen els espies, però sempre agraïrem la col·laboració dels "xivatos": esperam les vostres "filtracions", companys, per la transparència informativa!

Espanyols a Mauthausen

Un programa especial de TVE dedicat a l'aniversari del camp de concentració dels nazis a Mauthausen, feia dir a la presentadora que entre els aproximadament *siete mil muertos españoles* que hi va haver allà, *podemos reconocer apellidos tan nuestros como Pérez, Martínez, Gómez o López*.

Bé, si no fos perquè a continuació varen aparèixer dos testimonis supervivents de la massacre que duïen els llinatges de Roig i Ferrer, uns cognoms que la presentadora, amb molt bon criteri, no havia computat -molt correctament- com a *españoles*... Ω

LLIBRES QUE CAL LLEGIR

Una gran fita de la poesia catalana

(Un text escrit el dia que va morir Blai Bonet)

ÀNGEL TERRÓN, POETA

"Quan jo, fa dos anys, vaig llegir aquest llibre, vaig quedar colpit per la puresa de la intenció de l'autor i per la bellesa estètica de l'obra" (Àngel Terrón)

Miquel López Crespí ha dedicat la seva vida de forma constant a dos ideals: l'escriptura en totes les seves modalitats i la lluita política. Cal dir que els seus esforços s'han vist compensats per un gran nombre de premis, els quals remarquen la qualitat d'alguna de les seves obres de teatre i de poemes, que és el que jo coneix millor. Fins i tot, alguns dels seus poemaris traduïts al castellà han obtingut premis qualitativament molt importants.

Jo voldria parlar ara de la meua visió personal de Revolta, un llibre que he llegit al llarg dels anys en dues versions manuscrites. La primera, fa uns dos anys; la segona, just per escriure aquest text el dia que va morir Blai Bonet. Quan jo, fa dos anys, vaig llegir aquest llibre, vaig quedar colpit per la puresa de la intenció de l'autor i per la bellesa estètica de

l'obra; en una estranya simbiosi, era el llibre que podia definir més bé l'autor i la seva ideologia; i ho exposava d'una forma transparent. S'hi sentien els ecos, les referències i paral·lelismes amb altres autors; hi bategava l'ànima forta de Brecht, hi surava la delicadesa del Mao poeta, s'hi sentien referències als primers autors marxistes... Això és ben clar, però López Crespí feia cavalcar el seu pensament amb poemes catalans, totalment contra la moda, que si alguna cosa més recorden és el rigor formal d'alguns dels poemes de Kavafis.

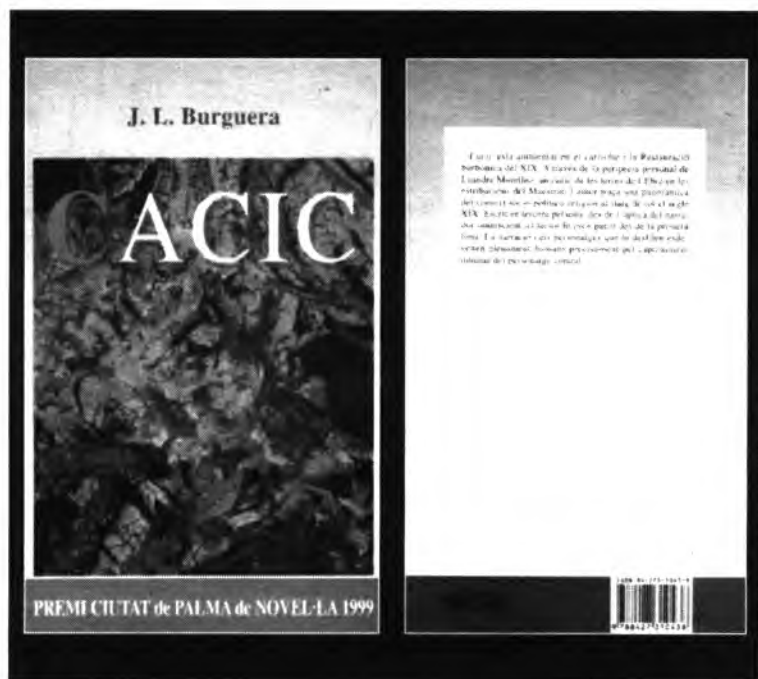
"Des d'aleshores sempre he parlat d'aquest llibre, amb tothom que m'ha volgut sentir, com d'una gran fita de la poesia catalana". (Àngel Terrón)

Des d'aleshores sempre he parlat d'aquest llibre, amb tothom que m'ha volgut sentir, com d'una gran fita de la poesia catalana, i crec que, com *El dolor de cada dia*, *Comèdia*, *Calaloscans* o les belles *Elegies* de Jaume Pomar, el definirà per sempre com un gran poeta.

Crec que la raó d'aquest salt quali-

tatiu envers la resta de la seva producció, rau en un fet molt senzill. La ficció dels savis xinesos que expressen els seus pensaments li ha ofert un canal expressiu nou i d'alta potència. Amb aquest canal ha reeixit a bastir una trena de pensament i vida, tan viscuda, tan intensa, que ha esdevingut fatalment bella. Ell, que critica aquells que anomena "exquisits", ha fet una obra d'una rara perfecció formal, amb aquest vers lliure que pensa amb un retoricisme clàssic per dir-nos la nostra realitat de cada dia.

És tan gran l'esforç d'identificació entre l'obra i l'autor, que aquest ha aconseguit troballes fantàstiques. Alguns d'aquests filòsofs ficticis porten noms monosil·làbics aleatoris, però que coincideixen amb alguns noms clàssics de la cultura xinesa. Què vol dir això? El pòsit de lectures, l'abrandament de la intenció, han fet que les idees i les paraules s'enamorassin dels versos del poeta, i fer-los reals és la contribució del bell atzar a la poesia certa. Vius i bells, per sempre ho seran. Així ho pens, i tal com ho port dient durant anys, per escrit ho ratific. Ω

LA NOSTRA CUCINA

Col-i-flor amb panses

Ingredients:

Col-i-flor, panses, oli, aigua, pebre negre i sal.

Preparació:

Es trosseja la col-i-flor i es posa en una cassola, amb un grapat de panses, un bon raig d'oli, un cul de got d'aigua, el pebre negre i la sal. Es deixa ofegar, a poc foc.

Carxofes ofegades

Ingredients:

Carxofes, sal, pebre negre, oli i aigua.

Preparació:

Es treuen les cues i les parts dures de les carxofes i es tallen a llesques. Acte seguit, es posen en una cassola, amb un cul de got d'aigua, un bon raig d'oli, sal i pebre negre. Es deixen ofegar, tapades i amb poc foc.

Espinacs a la catalana

Ingredients:

Espinacs, pernil, panses, pinyons, all, aigua, oli, sal i pebre negre.

Preparació:

Es trien els espinacs i es renten en unes quantes aigües, fins que no els quedi gens de terra.

S'espremen bé i es posen a bullir, durant cinc minuts amb poqueta aigua. Després, s'escorren i es deixen refredar.

En una paella amb una mica d'oli i un pessic de sal, es fregeix una dent d'all i es treu quan ha agafat color. Després, s'hi tira una mica de pernil, picat ben fi, i es deixa que s'escalfi; llavors, s'hi afegeixen unes quantes panses, sense les cues. Quan s'inflin, s'hi tira un grapat de pinyons i es deixa que comencin a agafar color. Llavors, s'hi tiren els espinacs, un pessic de sal i una mica de pebre molt. Es tapa i es deixa ofegar, a poc foc, remenant-ho uns quants cops. Es serveix sortint de paella.

Trinxat cerdà amb rosta

Esmorzar tradicional de la Cerdanya, fet amb la col i patata que quedava del sopar.

Ingredients:

Col i patata bullides, cansalada, all, julivert, sal i oli.

Preparació:

Es trinxen la col i la patata bullides i es reserva. En una paella amb un raig d'oli, es fregeixen uns talls de cansalada i es reserven, també. En el mateix oli, s'hi fregeix lleugerament una picada d'all i julivert. Llavors s'hi afegeix la col i la patata, remenant-ho i xafant-ho amb l'escumadora, fins que agafi una mica de color. Després es posa en una plata i es decora amb els talls de cansalada fregits.

Albergínies al forn

Recepta del "Motel de l'Empordà" de Figueres

Ingredients:

Albergínies, tomàquets madurs, anxoves, farina de galeta, marduix, sucre, sal, pebre negre, oli i aigua.

Preparació:

Es posen a dessalar unes quantes anxoves. Es tallen les albergínies pel llarg, en dos i s'hi fan uns talls en forma de malla; després, s'ensucen lleugerament. Es tallen el tomàquet a rotlles i es posen sobre les albergínies. Sobre el tomàquet, les anxoves, un pessic de marduix picat, sal, pebre negre, un pols de farina de galeta i oli. Es posen les albergínies en una plata amb mig dit d'aigua i s'enfornen a 180°C., fins que siguin cuites.

Albergínies farcides

Recepta tradicional, tan a Mallorca com al Principat

Ingredients:

Albergínies, botifarra crua, farina de galeta, ou, all, julivert, pebre negre, sal oli, i aigua.

Preparació:

Es tallen les albergínies pel llarg, en dos. Amb una cullera, se'ls buida una mica el cor. Amb la polpa que ha sortit, picada, la botifarra crua esparracada, l'all i el julivert picats i l'ou, es fa una massa que s'amaneix amb sal i pebre negre. S'omplen els buits amb aquesta barreja i s'hi posa farina de galeta al damunt. Es posen en una plata amb mig dit d'aigua, s'amaneixen amb un raig d'oli i s'enfornen a 180°C., fins que siguin cuites.

Escalivada

Ingredients:

Pebrots vermells, albergínies, cebes, patates, botifarra crua, arengades, sal, pebre negre i oli.

Preparació:

S'emboliquen les cebes amb paper d'alumini i es renten les patates, per treure'ls la terra i les pólvores que porten per a què no grillin. Es colguen de caliu i cendra, durant una hora, aproximadament; una mica més si són grosses, una mica menys si són petites. Es posen a la graella, sobre la brasa, els pebrots i les albergínies. Quan siguin cuites d'una banda, es tomben. Quan siguin cuites del tot, es treuen, es pelen i es fan a tires. Es couen a la graella, la botifarra i les arengades. Es treuen les cebes i les patates del caliu. Les cebes es pelen i es tallen pel mig; les patates es bufen i també es tallen pel mig. Després, es premen pels costats per a que s'esquerdin per dintre. S'amaneix tot amb un raig d'oli, un pessic de sal i un pols de pebre negre.

Samfaina

Ingredients:

Pebrot verd i vermell, albergínia, carbassó, ceba, tomàquet madur, oli, sal, sucre i pebre negre.

Preparació:

Es talla a trossos l'albergínia i s'ensucra lleugerament; després, també es talla a trossos el pebrot, el carbassó i la ceba. Es ratlla el tomàquet. En una cassola amb oli i un pessic de sal, es posa a fregir la ceba i el pebrot. Quan comenci a agafar color, s'hi afegeix l'albergínia, el carbassó, el tomàquet, sal i pebre negre. Quan tot tingui una mica de color, es posa el foc al mínim, es tapa la cassola i es deixa ofegar.

HISTÒRIA D'UNA FOTOGRAFIA

Xirinacs i el PSM

Les provatures de criminalitzar el PSM a finals de l'any 1978 eren permanents. No hi havia dia que els gasetillers a sou del poder, els periodistes servils, no atacassin el PSM per qual-sevol motiu. Si, temps enrere, l'excusa per a dir que el socialisme nacionalista era una agrupació de folls i d'il·luminats era no haver volgut ésser absorbits pel PSOE, en aquest moment ho era la unitat amb els comunistes (OEC), amb els homes i les dones que havien portat a coll la lluita antifranquista, amb gent que sabien no cediria ni una coma dels seus principis en defensa del socialisme, en defensa del dret d'autodeterminació dels Països Catalans, en la lluita antiborbònica.

Però la histèria s'anà accentuant en les setmanes anteriors al referèndum constitucional, quan es va veure clarament que el PSM faria campanya per l'abstenció i continuaria lluitant per una Constitució autènticament democràtica. Els mitings de Xirinacs foren con-

siderats "apologia del terrorisme". Diario de Mallorca del 22 de novembre del 1978 publicava una nota amb els titulars "Ante la querrela por 'apologia del terrorismo' el PSM-PSI sale en defensa de Xirinacs". Aleshores, qual-sevol crítica als pactes secrets entre UCD, AP, P"CE, PSOE, PNB i CiU per a barrar el pas a la independència de les nacions oprimides o en defensa del socialisme, o en favor de la República, eren considerades com a absurdes lluites antisistema de partits amb vocació marginal. El que no era "marginal" per als servils, era acceptar totes les limitacions antidemocràtiques dels hereus del franquisme i els qui els anaven al darrere. Tots aquests esperits d'esclaus no podien entendre la ferma posició de principis en defensa de la llibertat, la república i el socialisme autogestionari expressat pel nostre partit. Expressió màxima de la ràbia en contra nostra era la d'un periodista espanyol que, histèric en constatar con-

es consolidava el PSM, escrivia a Baleares (27 d'octubre del 1978): "Darre-rament el PSM, molt més conegut com PSI, ha adoptat postures més aviat antipolítiques que per la seva perillosa inconseqüència poden hipotecar per sempre més la trajectòria d'aquest col·lectiu dit nacionalista i socialista. I es que de l'originari i frustrat PSI no en queda ni la llavor ideològica... Després de tot, havent rebutjat l'oferta unitària del PSOE i donat acollida a un grapat de marxista-leninistes radicals és ésser un còctel no païdor".

Igualment un tal E.J., des del Diario de Mallorca, criminalitzava l'esquerra nacionalista i socialista en titular les seves informacions: "Xirinacs: las Cortes siguen siendo un Parlamento vertical. El senador catalán manifestó que no comparte el terrorismo, aunque lo comprende". "Grup proper al terrorisme", "marxista-leninistes radicals", "il·luminats que rebutgen una Constitució democràtica, la unitat amb un partit seriós com el PSOE"...

Però els gasetillers a sou dels fran-

1979: Grup de militants del PSM davant Cort.

quistes reciclats no podien amagar que la nostra abstenció anava dirigida envers una Constitució que consagra-va -i consagra!- l'Estat espanyol com a estat centralista i opressor de les nacions que hi romanen integrades per la força, el poble de les quals no pot decidir lliurement per ell mateix el seu futur. La Constitució es fonamentava -i fonamenta- en la "indissoluble uni-

tat de la nació espanyola, pàtria comuna i indivisible de tots els espanyols". Els servils volien que, amb els ulls clucs, acceptassin aquestes i altres mancances democràtiques. Evidentment, la nostra tasca va anar encaminada en direcció contrària: explicar al poble el que és una vertadera i autèntica Constitució democràtica. Ω

Miquel López Crespí

Jo faig història real

PER CLIMENT GARAU DE LLUCMAJOR

TEL. 971 665 336

Un crim molt gros sa va fer
A la Ciutat de Bilbao
Sa gent que allà habitau
Podeu tenir el mateix fi.
En Pep López és digué,
Aquest senyor que mataren,
Dos trets és es cap pegaren
Dos més al ventre rebé.

Ben estirant romangué,
Damunt s'acera sagnant,
El criminal ben llampant,
D'aquell redol partigué.
És feina que saben fer,
La ETA te sa consigna,
Lo que es donar mala vida,
A sa persona de be.

Jo som un foraviler,
Que vaig observant ses coses,
Més dolentes que de bones,
Avui sa justícia té.
Cap operació fa bé
D'anar en línia recta,
Embullar a tot concepte,
Ell formen un gros clapè.

Quan sa democràcia entrà,
Mil nou cents setanta vuit,
No varen fer cap descuit,
Ses coses estudià.
Un nou exèrcit formà, Per
garantir sa nació,

Polícia interior,
Per s'ordre poder guardar.

Nom de GAL varen posar,
A s'ordre interior,
Que tenia sa missió,
Que s'ordre pogués regnar.
Però se varen trobar,
Que una secta hi havia,
De molt enrera venia,
La ETA se senyalà.

Venien a motivar,
A dins tota sa nació,
Tenien sa gran missió,
A la gent esvalotar.
El GAL se va proposar,
A dar-li persecució,
Era la seva missió,
Per això se va assignar.

Ses lluites acarnissades,
Se solien succeir,
De cada part van morir,
En ses seves encontrades.
Eren ordes ben donades
Pel govern de sa nació,
De s'ordre fer-ne honor,
Eren coses molt humanes.

La ETA va pretenir,
Tenir sa gran facultat,
D'estern no ser governat,

Sobirania tenir.
Sos destins ells dirigir,
Com nació independent,
Aquest era el jurament,
Que li va obrir camí.

Sa política espanyola,
Un dia se canvià,
Es GAL que tan molt lluità,
Va caure dins de sa llosa.
D'això en tenim sa prova,
Es mando han condemnat,
A ells els han acusat,
D'assassins de casta grossa.

En Lasa i Zabala eren,
Dos elements destacats,
Que entraren en els combats,
Part en ses lluites prengueren.
Però un dia caigueren,
En mans de s'autoritat,
I donar per resultat,
Tots dos sa vida perderen.

Rebombori se va armar,
Dins sa nació espanyola,
Va ser una cosa grossa,
Tot és mando implicà.
A ells els va acusar,
De criminals assassins,
De perseguir aquells fins,
Dos personatges matar.

Governador general,
Que dins Bilbao exercí,
Es torn a ell va seguir,
El guardonat militar.
Se va seguir el detall, Fins el

darrer clavier,
Un any rodó romangué,
Aquest judici fatal.

Hauran de complir presó,
Devers setanta nou anys,
Els qui foren els puntals,
Complint sa seva missió.
Aquest és el gran guardó,
Que donen a qui compleix,
Això avui succeeix,
A qui perd la elecció.

Dona pena es contemplar,
Com obra nostra Justícia,
Aquell qui gent assassina,
Se l'en duran a tancar,
Un parell d'anys sortirà,
Tancant a dins un plau,
Aquella víctima que cau,
Dins un clot se podrà.

Quan Maria Cristina entrà,
Esglésies per tot se fe,
Se va emprar molt d'obrer,
Per poder-se acabar.
Això aquell temps s'usà,
En be dels religiós,
En del Déu tan gloriós,
Tots havien d'adorar.

Canvi de situacions,
Pateix sa societat,
Un moment s'ha arribat
Ses moltes complicacions.
Per donar ses solucions,
En els qui van provocant,
Dins Espanya van faltant,
A mils de grosses presons. Ω

Corals de Mallorca:

VICENÇ DE SON RAPINYA.

Amb la vernàlia també
volaren cap a Ciutat,
des de llevant a ponent
de rossinyols un esbart.
Ni que fora per dos dies
dins un jardí hi van niar,
sendera vers Portopí
aixoplugats baix d'un pi,
vora els marges del camí
no em vaig poder estar,
sa melodia sentir.
D'entre la fullaraca
s'hi van veure passejar,
d'alçada, uns compositors
els quals pas a nomenar;
Montsalvatge, Bach, Rossini,
Millet, Allegri, Brahms,
Morera, Bestein, Lechmann,
així com un llarg etcètera
els qui ara no record.
Aquesta ja és la vuitena
que emigren i ho fan cantant,
per recordança deixant
el bon temps de primavera. Ω

L'ESTEL

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom.....
.....
Adreça.....
.....C.P.....
Població.....
C.I.F.....Tel.....

M'interessa una subscripció

ANUAL 4.000 PTS (24,04 euróns)

Rebut domiciliat a un banc o caixa

Banc/Caixa.....
Adreça.....
Núm. entitat.....Núm. sucursal.....
Compte núm.....

Firma

**Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Apartat de Correus 124
07600 s'Arenal de Mallorca**

Poesia de Joan Salvat-Papasseit

JOAN SALVAT-PAPASSEIT, NACIONALISTA RADICAL SIMPATITZANT D'ESTAT
CATALÀ I AMIC PERSONAL DE DANIEL CARDONA.

Cançó futura

Guerra la guerra, fem-nos soldats:
serà la terra pels catalans.
Gent de Castella, deixeu-nos pas!
Feu-vos enrera la host vilana.
La mar és nostra! La branca ufana
quan l'estol passa.
La malvestat
s'és feta eixorca si som triomfants:
serà la terra pels catalans.
Duem estrella i penó barrat,
guerra la guerra!
L'ardit es bat
per una engruna dolça de pau:
si perd l'engruna vol llibertat.
Serà la terra pels catalans.
Gent castellana, l'allau no us val!

Les gorges

A Sant Martí del Canigó
la veu ressona que us esglaia.
Diu: Catalunya!
i la remor
sempre contesta:
Esclava a Espanya.
Si prens coratge
els ulls al cel
i alces el braç — gest de venjança,

a Sant Martí sents una veu
i a cau d'orella:
També a França.

Divisa

L'estel d'un esguard
i el d'una senyera.
la guerra i l'amar:
la sal de la terra.
Al llavi una flor
i l'espasa ferma.

Divisa

Viatjar terres
no quedar-se en cap,
amar en totes una noia verge;
creure en la guerra perquè és bo el combat,
cada ferida la sang d'un poema.
Quan Déu ens cridi poder contestar:
—tant estimava que es vessava el veire.

Divisa

Fem l'escamot dels qui mai no reculen
i sols un bes els pot fer presoners
Fem l'escamot dels qui trenquen les reixes
i no els fa caure sinó un altre bes.
Fem l'escamot dels soldats d'avantguarda:
el primer bes que se'ns doni als primers. Ω